

Hrvatski
zavod za
zdravstveno
osiguranje

Croatian
Health
Insurance
Fund

**IZVJEŠĆE O POSLOVANJU
HRVATSKOG ZAVODA ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE
ZA 2020. GODINU**

ZAGREB, VELJAČA 2021.

SADRŽAJ

1. UVOD	3
2. OSIGURANICI	4
3. PRIHODI – PRIMICI.....	7
4. RASHODI – IZDACI	11
5. ZDRAVSTVENA ZAŠTITA	16
6. NAKNADE	23
7. OBVEZE	31
8. POTRAŽIVANJA	33
8. FINANCIJSKI REZULTAT	34
9. USPOREDBA FINANCIJSKOG PLANA S IZVRŠENJEM U 2020. G.	34
10. ZAKLJUČAK	37

1. UVOD

Tijekom 2020. godine, uvjeti financijskog poslovanja svih poslovnih subjekata značajno su promijenjeni zbog proglašenja pandemije bolesti COVID-19 i poduzetih strogih epidemioloških mjera u cilju sprječavanja širenja zaraze. Zbog toga, posebice u drugom kvartalu, a u manjem obimu krajem četvrtog kvartala 2020. godine, dolazi do privremenog zatvaranja dijela gospodarskih subjekata čime je prouzročeno značajno smanjenje gospodarskih aktivnosti, što se odrazilo na pad prihoda od doprinosa za zdravstveno osiguranje koji čine glavninu ukupnih prihoda HZZO-a. Pored spomenutih otežavajućih okolnosti poslovanja, potres u Zagrebu i krajem godine još snažniji potres u Petrinji i okolnim mjestima dodatno je potencirao probleme zbog velikih materijalnih oštećenja i otežanih uvjeta rada pojedinih zdravstvenih ustanova i područnih službi HZZO-a. Zbog prethodno spomenutih događaja, tijekom godine napravljene su dvije izmjene i dopune financijskog plana za 2020.godinu (NN 58/20 i 124/20). Prvom izmjenom smanjeni su očekivani prihodi od doprinosa, a za isti iznos Ministarstvo financija RH odobrilo je beskametni zajam kako bi se omogućilo izvršenje ugovornih obveza za zdravstvenu zaštitu i refundacija naknada zbog privremene nesposobnosti za rad. Naime, Vlada Republike Hrvatske je uz poduzete mjere za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije bolesti COVID-19 za gospodarske subjekte, donijela Zakon o dopunama zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2020. godinu (NN 42/20.) temeljem kojeg je Ministarstvo financija donijelo Naputak o načinu isplate beskametnog zajma (NN 46/20) za potrebe premošćivanja situacije nastale zbog različite dinamike priljeva sredstava uslijed odgode plaćanja doprinosa. Do kolovoza 2020. godine uglavnom su redovito podmirivane obveze prema ugovornim partnerima. Međutim, dobar početak turističke sezone naglo je prekinut u kolovozu zbog poduzetih strožih epidemioloških mjera kao posljedica ponovnog povećanja broja zaraženih. Početak vraćanja beskametnog zajma te rast troškova zdravstvene zaštite vezano uz COVID-19, dodatno je utjecalo na poslovanje HZZO-a. Posebice treba napomenuti i pogoršanje financijskog položaja zdravstvenih ustanova vezano uz podmirenje dospjelih obveza prema dobavljačima za lijekove i potrošni medicinski materijal, radi čega im je HZZO, u dogovoru s Ministarstvom zdravstva, doznačio dodatnih 900 milijuna kuna (u ožujku i srpnju) ubrzanim povlačenjem sredstava iz proračuna. Sve prethodno spomenuto dovelo je do privremenog kašnjenja u plaćanju lijekova na recepte i refundacija naknada zbog izostanaka s posla za korisnike državnog proračuna. Zbog toga je u drugoj izmjeni i dopuni plana za 2020.godinu povećan iznos prihoda od proračuna za 500 milijuna kuna i dodatnim uštedama unutar proračuna na samom kraju godine doznačeno još 669 milijuna kuna.

U ovom izvješću prikazani su najvažniji pokazatelji financijskog poslovanja HZZO-a potkrijepljeni naturalnim pokazateljima za zdravstvenu zaštitu i privremenu nesposobnost za rad u 2020. godini,

2. OSIGURANICI

Prema podacima iz baze osiguranika HZZO-a, u 2020. godini nastavlja se trend smanjenja ukupnog broja osiguranika. Tako je u evidenciji HZZO-a bilo prosječno 4.161.628 osiguranika što je za 0,65% ili 27.030 osobe manje nego u istom razdoblju prethodne godine, kada je prosječno evidentirano njih 4.188.658.

Višegodišnji trend rasta broja aktivnih osiguranika zbog pozitivnih makroekonomskih kretanja ranijih godina, u 2020. godini prekinut je zbog proglašenja pandemije bolesti COVID-19 u ožujku 2020. godine i naglog smanjenja gospodarskih aktivnosti što je bilo izraženo posebice u drugom i krajem četvrtog kvartala u vrijeme strogih epidemioloških mjera. Međutim, zahvaljujući intervenciji Vlade RH s mjerama za očuvanje radnih mjesta, kao i boljoj turističkoj sezoni od očekivane u postojećim uvjetima, došlo je do manjeg odljeva broja aktivnih osiguranika nego što bi to bilo bez poduzetih mjera. Tako je broj aktivnih osiguranika manji u odnosu na 2019. godinu za 1,51%, odnosno evidentirano je 24.119 manje zaposlenih.

U strukturi broja aktivnih osiguranika 738.087 ili 46,86% čine žene, a 53,14% ili 837.105 čine muškarci. Interesantno je napomenuti vezano uz strukturu zaposlenih po spolu da je u ukupnom broju onih koji su ostali bez posla 13.419 žena i 10.700 muškaraca.

Nadalje, evidentirano je 1.058.945 umirovljenika, što je za 0,08% ili za 820 osoba manje u odnosu na prethodnu godinu kada je evidentirano 1.059.765 umirovljenika.

U 2020. godini evidentirane su 1.113.322 osobe koje su pravo na zdravstvenu zaštitu ostvarile po različitim osnovama osiguranja, koje čine nezaposleni, djeca do navršene 18. godine, učenici srednjih škola i studenti na redovnom školovanju, INO osiguranici-umirovljenici, osobe nesposobne za samostalan život i rad i drugi.

Osiguranici	Prosječan broj				Indeks 2020./2019.	Učešće %	
	2017.	2018.	2019.	2020.		2019.	2020.
- aktivni radnici	1.522.335	1.564.677	1.599.311	1.575.192	98,49	38,18	37,85
- aktivni poljoprivrednici	16.429	14.155	12.272	10.746	87,57	0,29	0,26
- umirovljenici	1.058.838	1.057.951	1.059.765	1.058.945	99,92	25,30	25,45
- članovi obitelji	605.325	525.135	458.512	403.423	87,99	10,95	9,69
- ostali	1.041.305	1.041.464	1.058.798	1.113.322	105,15	25,28	26,75
Ukupno Republika Hrvatska	4.244.232	4.203.382	4.188.658	4.161.628	99,35	100,00	100,00

U strukturi osiguranika, aktivni radnici čine 37,85%, umirovljenici 25,45%, poljoprivrednici 0,26%, članovi obitelji 9,69% te ostali osiguranici 26,75% s najvećim povećanjem udjela u ukupnom broju osiguranih osoba zbog povećanog broja nezaposlenih.

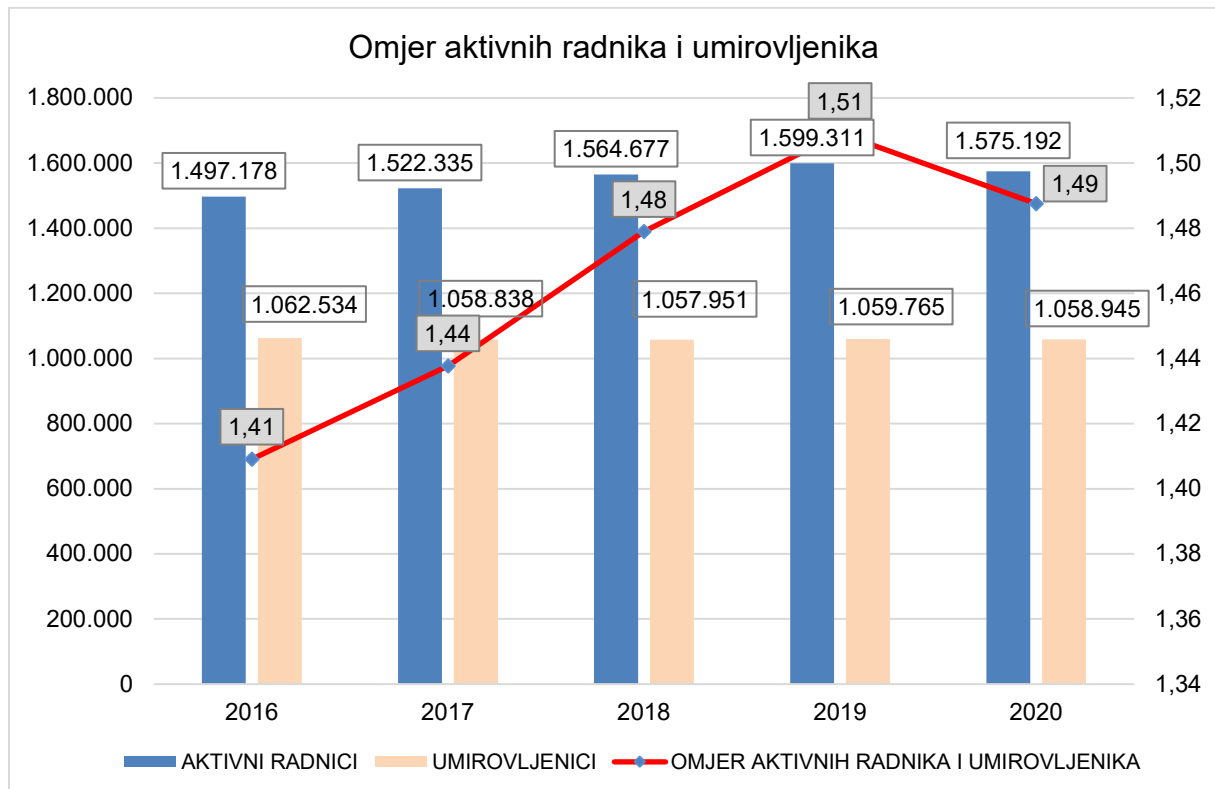
Od ukupnog broja osiguranih osoba (4.161.628), nositelji osiguranja čine 90,31% ili 3.758.205 osoba, dok članovi obitelji čine 9,69% ili 403.423 osoba. Tako je uz 1.575.192 aktivnih radnika pravo na zdravstvenu zaštitu ostvarilo i 269.859 članova njihovih obitelji što je 17,13% aktivnih radnika. Uz 1.058.945 umirovljenika, evidentirano je 75.054 članova obitelji ili 7,09%.

Odnos nositelja osiguranja i pripadajućih članova obitelji vidljiv je u sljedećem pregledu:

Kategorije osiguranika	Prosječan broj u 2020.g.		
	Nositelji osiguranja	Članovi obitelji nositelja osiguranja	% članova obitelji u odnosu na nositelje
- aktivni radnici	1.575.192	269.859	17,13
- aktivni poljoprivrednici	10.746	2.195	20,43
- umirovljenici	1.058.945	75.054	7,09
- ostali	1.113.322	56.315	5,06
Ukupno Republika Hrvatska	3.758.205	403.423	10,73

Nakon višegodišnjeg blagog trenda poboljšanja omjera aktivnih radnika i umirovljenika, u 2020. godini se zbog već spomenutih okolnosti ponovno smanjuje prosječan broj aktivnih radnika po umirovljeniku. Tako na jednog umirovljenika dolazi 1,49 aktivni radnik (u istom razdoblju prethodne godine omjer je bio 1:1,51). Omjer aktivnih radnika i umirovljenika po godinama, vidljiv je u sljedećem grafikonu.

Grafikon 1

Usporednim pregledom broja aktivnih i ukupnih osiguranika po područnim službama, vidljivo je da se prošlogodišnje povećanje broja aktivnih radnika u većem broju područnih službi, zbog novonastalih okolnosti u 2020. godini, kod gotovo svih područnih službi (osim Krapine, Koprivnice i Varaždina koji su zadržali isti broj zaposlenih) smanjio broj i aktivnih i ukupnih

osiguranika. Najveći broj aktivnih radnika smanjio se u područnim službama koje su orijentirane na turizam (Dubrovnik, Pazin, Split).

REGIONALNI URED/ PODRUČNA SLUŽBA	AKTIVNI RADNICI			U K U P N O		
	2019.	2020.	INDEKS 2020/19	2019.	2020.	INDEKS 2020/19
0	1	2	3	4	5	6
BJELOVAR	38.518	38.068	98,83	110.886	109.441	98,70
ČAKOVEC	42.577	42.448	99,70	107.935	107.774	99,85
DUBROVNIK	49.863	47.050	94,36	128.453	127.167	99,00
GOSPIĆ	16.666	16.142	96,86	46.741	46.022	98,46
KARLOVAC	44.188	43.635	98,75	119.274	118.235	99,13
KOPRIVNICA	38.852	39.020	100,43	108.940	108.090	99,22
KRAPINA	51.817	52.179	100,70	124.664	124.248	99,67
OSIJEK	100.414	98.968	98,56	284.742	281.595	98,89
PAZIN	91.962	88.011	95,70	216.630	214.696	99,11
POŽEGA	23.926	23.527	98,33	71.402	70.444	98,66
RIJEKA	116.588	113.251	97,14	292.985	290.147	99,03
SISAK	54.296	53.675	98,86	156.949	154.923	98,71
SLAVONSKI BROD	47.239	46.364	98,15	146.270	144.278	98,64
SPLIT	168.918	163.357	96,71	463.877	461.492	99,49
ŠIBENIK	36.105	35.133	97,31	104.975	104.191	99,25
VARAŽDIN	69.472	69.673	100,29	165.648	165.078	99,66
VINKOVCI	51.485	50.582	98,25	164.388	161.869	98,47
VIROVITICA	25.773	25.521	99,02	79.054	77.883	98,52
ZADAR	61.519	60.550	98,42	172.804	172.662	99,92
ZAGREB	469.133	468.038	99,77	1.122.041	1.121.393	99,94
U K U P N O:	1.599.311	1.575.192	98,49	4.188.658	4.161.628	99,35

3. PRIHODI I PRIMICI

U 2020.godini zbog već spomenutih okolnosti pandemije bolesti COVID-19 i smanjenja gospodarskih aktivnosti, posebice u pojedinim mjesecima tijekom godine, došlo je do značajnih promjena u strukturi ukupnih prihoda HZZO-a. Znatno je smanjen udio prihoda od doprinosa (s 81,88% na 74,21%), povećan udio prihoda od proračuna (s 9,59 na 13,29%) zbog dodatnih sredstava bolnicama i podmirenja obveza prema ljekarnama, kao i nove stavke primitaka od zaduživanja (beskamatni zajam) koje je odobrilo Ministarstvo financija kao kompenzacijsku mjeru zbog provođenja mjera pomoći gospodarstvenicima što je za posljedicu imalo smanjenje prihoda od doprinosa za zdravstveno osiguranje.

Pregled ostvarenih prihoda u 2020. u odnosu na 2019. godinu u kn

Prihodi-primici	2019.	2020.	Indeks	Struktura	
				2019.	2020.
Prihodi od doprinosa	22.188.019.518	21.042.813.887	94,84	81,88	74,21
Prihodi od proračuna	2.600.000.000	3.769.214.996	144,97	9,59	13,29
Prihodi po posebnim propisima	2.291.699.194	2.451.009.246	106,95	8,46	8,65
Prihodi od imovine	12.529.591	7.756.756	61,91	0,05	0,03
Pomoći iz inozemstva-projekti EU	2.866.674	797.177	27,81	0,01	0,00
Prihodi od pruženih usluga	1.303.314	1.978.297	151,90	0,00	0,01
Ostali prihodi	441.467	253.178	57,35	0,00	0,00
Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	1.896.374	3.109.964	163,99	0,01	0,01
Ukupni prihodi	27.098.756.132	27.276.933.501	100,66	100,00	96,20
Primici od zaduživanja		1.077.577.956			3,80
Ukupni prihodi i primici	27.098.756.132	28.354.511.457	104,63	100,00	100,00

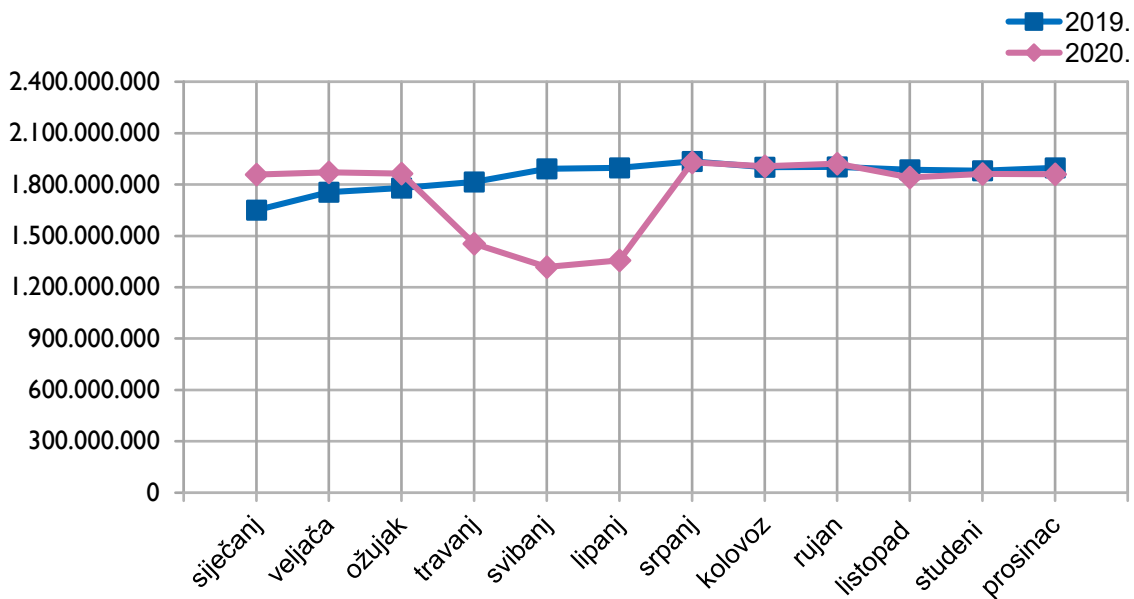
Tako su ukupni prihodi iz redovitih izvora financiranja ostvareni u iznosu od 27.276.933.501 kn ili za 0,66% više u odnosu na 2019.godinu zbog znatno većih prihoda od proračuna (što će biti kasnije detaljnije objašnjeno).

Prihodi od doprinosa kao glavni oblik financiranja obveznog zdravstvenog osiguranja na koje je pad gospodarskih aktivnosti najviše utjecao, ostvareni su u iznosu od 21.042.813.887 kn (22.188.019.518 kn u 2019.g.) što je u nominalnom iznosu manje za 1.145.205.631 kn ili 5,16%. Kada govorimo o prihodima od doprinosa, smanjenje se odnosi na doprinose koje plaćaju poslodavci na bruto plaće zaposlenih (16,5%), dok se znatno manji dio ovih prihoda odnosi na prihode od doprinosa iz isplaćenih mirovina (3%) koje su veće od prosječne mjesečne neto plaće u Hrvatskoj (mirovine veće od 6.434 kn). Kretanje prihoda od doprinosa po mjesecima prikazano je na grafikonu 2. Najveći pad ovih prihoda bio je od travnja do lipnja kada je ostvarenje bilo i do 30% manje u odnosu na iste mjesece 2019.godine.

Zbog prethodno spomenutih okolnosti, prvom izmjenom i dopunom plana HZZO-u zbog smanjenja očekivanih prihoda od doprinosa, odobren je beskamatni zajam od Ministarstva financija u cilju premošćivanja situacije neredovitog priljeva prihoda od doprinosa i time omogućeno redovito izvršavanje obveza prema ugovornim subjektima. Konačni iznos

beskamatnog zajma od 1.463.309.896 kn HZZO je počeo vraćati od kolovoza 2020.godine umanjnjem prihoda od doprinosa te je do kraja godine vraćeno 385.731.941 kn. Iznos preostalog zajma od 1.077.577.956 kn iskazan je na kraju godine na primicima od zaduživanja, tako da ukupni prihodi i primici HZZO-a u 2020.godini iznose 28.354.511.457 kn, što je za 4,63% više od ostvarenih ukupnih prihoda u 2019.godini.

Kretanje prihoda od doprinosa HZZO-a u 2020. u odnosu na 2019.g.

Prihodi od proračuna ostvaruju se sukladno članku 72. i 82. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju i čl.14 Zakona o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju, a čine ih prihodi od proračunskih korisnika koji plaćaju doprinose za nezaposlene osobe, za osobe kojima je odlukom nadležnog suda oduzeta sloboda, dodatni doprinos za osiguranike korisnike mirovina po propisima o mirovinskom osiguranju i prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja, prihodi od posebnog poreza na duhanske prerađevine, prihodi na ime premija za police dopunskog zdravstvenog osiguranja za osiguranike kojima se policica pokriva na teret Državnog proračuna, te za pokriće troškova zdravstvene zaštite osiguranika koji su to pravo ostvarili na teret državnog proračuna.

Međutim, kako se zbog novonastale situacije financijski položaj zdravstvenih ustanova dodatno pogoršao, u cilju održavanja zdravstvenog sustava stabilnim, HZZO je ubrzanim povlačenjem proračunskih sredstava (u dogovoru s Ministarstvom zdravstva) temeljem Odluka Upravnog vijeća HZZO-a u ožujku i srpnju doznačio ukupno 900.000.000 kn dodatnih sredstava bolnicama za podmirenje dospjelih obveza bolnica za lijekove i potrošni medicinski materijal. Zbog toga je već u kolovozu uplaćen planirani godišnji limit sredstava iz proračuna (2.600.000.000 kn) zbog čega je došlo do privremenog povećanja obveza HZZO-a prema ljekarnama koje su većim dijelom na kraju godine podmirene povećanjem prihoda od proračuna za 500.000.000 kn u zadnjoj izmjeni i dopuni plana HZZO-a (3.100.000.000 kn) i preraspodjelom unutar Državnog proračuna Republike Hrvatske na kraju godine, kada je doznačeno dodatnih 669.214.996 kn.

Temeljem prethodno iznesenog, u 2020.godini prihodi od proračuna ostvareni su u iznosu od 3.769.214.996 kn što je za 44,97% više u odnosu na 2019.godinu i čine 13,29% udjela u ukupnim prihodima i primicima (9,59% u 2019.g).

Prihodi po posebnim propisima ostvareni su u ukupnom iznosu od 2.451.009.246 kn i veći su od istih prihoda u prethodnoj godini za 6,95% ili za 159.310.052 kn, a čine ih:

- prihodi od sufinanciranja cijene usluge, odnosno participacije u iznosu od 615.809.219 kn (u 2019.g. 658.082.878 kn) koji su smanjeni za 6,42% zbog smanjenja prihoda od dopunskog zdravstvenog osiguranja koji su izvršeni u iznosu od 553.615.300 kn proporcionalno manjem broju izvršenih zdravstvenih usluga. Od drugih osiguravajućih društava ostvareno je 42.060.790 kn, a naplaćena gotovina od osiguranika koji nemaju dopunsko osiguranje ostvarena je u iznosu od 20.133.129 kn.

- prihodi od premije dopunskog osiguranja povećani su za 6,02% i iznose 883.908.457 kn (u 2019.g. 833.726.068 kn).

- prihodi od premije obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti, kojeg izdvajaju društva za osiguranje po stopi od 4% na ime naplaćene funkcionalne premije obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti, ostvarene su u manjem iznosu u odnosu na ostvarenje u prethodnoj godini (za 3,86% manje) i iznose 46.561.618 kn.

- prihodi od INO osiguranja temeljem sklopljenih međunarodnih ugovora o zdravstvenom osiguranju u 2020.godini ostvareni su u iznosu od 441.052.145 kn ili za 10,49% manje nego u 2019.godini kada su iznosili 492.753.644 kn.

Prihodi od sudskih taksi, regresnih postupaka, prihodi od rabata za lijekove u stalnom su porastu i iskazani su u ukupnom iznosu od 463.677.807 kn (u 2019.g. 258.704.945 kn). Ovakav rast prihoda isključivo je rezultat povećanja prihoda od rabata za lijekove iz osnovne i dopunske liste lijekova i posebno skupih lijekova te prihoda od naknada za stavljanje na listu lijekova HZZO-a koji su ostvareni u iznosu od 449.746.738 kn (u 2019.g. 240.000.212 kn).

Vezano za već spomenute financijske podatke o naplaćenju premiji dopunskog osiguranja, potrebno je spomenuti da je u razdoblju siječanj-prosinac 2020. godine zaključeno ukupno 2.382.580 polica (2.448.346 u 2019.g.). Od tog broja, 594.614 osiguranika ispunjavaju uvjete da im se polica plaća na teret Državnog proračuna, dok njih 1.787.966 sami plaćaju policu dopunskog zdravstvenog osiguranja (u 2019. godini 1.781.569 osoba). Unazad nekoliko godina nastavlja se trend smanjivanja broja osiguranika na teret proračuna, a raste broj osiguranika koji sami plaćaju policu. Broj važećih polica u dopunskom zdravstvenom osiguranju na dan 31.12.2020.godine je 2.270.101, s tim da 1.717.488 osoba sami plaćaju policu dopunskog zdravstvenog osiguranja, a za 552.613 osiguranika polica je na teret Državnog proračuna. Pregled ukupnog broja važećih polica na dan 31.12.2020./2019. godine vidljiv je u sljedećoj tablici:

	31.12.2019.	31.12.2020.	Indeks
Osiguranici koji sami plaćaju	1.705.614	1.717.488	100,70
Na teret sredstva DPRH	606.346	552.613	91,14
Ukupno:	2.311.960	2.270.101	98,19

Prihodi od imovine ostvareni su u iznosu od 7.756.756 kn, a vrijednosno najznačajnije stavke su prihodi od pozitivnih tečajnih razlika u iznosu od 1.997.158 kn, prihodi od zateznih kamata u iznosu od 5.220.726 kn te prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine u iznosu od 528.313 kn.

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine ostvareni su u iznosu od 3.109.964 kn, a čine ih prihodi od prodaje stanova na obročnu otplatu, prihodi od prodaje poslovnih objekata i prihodi od prodaje prijevoznih sredstava u cestovnom prometu. U 2020.godini ova vrsta prihoda povećana je za 64% zbog prodaje stanova u Splitu, Osijeku te poslovnih prostora u Umagu i Poreču.

Sljedeći podaci odnose se na izvršenje pojedinih stavaka prihoda u odnosu na financijski plan HZZO-a za 2020.godinu. Zadnjom izmjenom plana, očekivani prihodi od doprinosa iskazani u visini od 21.251.151.370 kn ostvareni su u iznosu od 21.042.813.887 kn, što je manje za 208.337.483 kn, ili za 0,98%. Prihodi od proračuna, planirani u iznosu od 3.100.000.000 kn, ostvareni su u većem iznosu za 21,59% zbog doznačenih dodatnih sredstava preraspodjelom unutar Državnog proračuna u iznosu od 669.214.996 kn za podmirenje obveza nastalih kao posljedica pandemije bolesti COVID-19. Prihodi po posebnim propisima planirani u visini od 2.221.000.000 kn, ostvareni su u iznosu od 2.451.009.246 kn, što je za 10,36% više od planiranih. Razlog povećanja je najvećim dijelom povećanje prihoda od INO osiguranja temeljem međunarodnih ugovora i povećanjem prihoda od naknada za stavljanje na liste lijekova i rabata na lijekove iz osnovne i dopunske liste lijekova, te popisa posebno skupih lijekova.

Isto tako izmjenom i dopunom plana, planiran je i iznos preostalog duga za beskamatni zajam u iznosu od 1.000.000.000 kn, međutim, po konačnom obračunu preostali iznos je 1.077.577.956 kn.

Ukupni prihodi poslovanja i prihodi od prodaje nefinancijske imovine za 2020. godinu planirani u visini od 26.586.102.000 kn, ostvareni su u iznosu od 27.276.933.501 kn, što je za 2,60% ili za 690.831.501 kn više od planiranih zbog dodatnih sredstava iz proračuna. Kada se uzmu u obzir i primici od zaduživanja, ukupni prihodi i primici ostvareni su u iznosu od 28.354.511.457 kn i veći su od planiranih prihoda i primitaka za 2,79% ili za 768.409.457 kn.

4. RASHODI – IZDACI

Prema knjigovodstvenoj evidenciji zaprimljenih računa u razdoblju 01.01.-31.12.2020.godine, ukupni rashodi HZZO-a izvršeni su u iznosu od 27.094.466.464 kn, odnosno veći su za 2,14% ili u nominalnom iznosu za 568.015.592 kn od rashoda u prethodnoj godini kada su iznosili 26.526.450.572 kn.

Struktura rashoda u 2020. godini u odnosu na prethodnu godinu je sljedeća:

Rashodi - izdaci	2019.	2020.	Indeks	Struktura	
				2019.	2020.
Zdravstvena zaštita obveznog zdravstvenog osiguranja i zaštita zdravlja na radu	22.078.415.643	22.717.370.658	102,89	83,23	83,84
Zdravstvena zaštita dopunskog zdravstvenog osiguranja	1.275.566.247	1.027.255.885	80,53	4,81	3,79
Ukupna zdravstvena zaštita	23.353.981.890	23.744.626.543	101,67	88,04	87,63
Ukupne naknade	2.750.776.288	2.911.395.005	105,84	10,37	10,75
Rashodi za zaposlene	250.307.228	276.527.508	110,48	0,94	1,02
Materijalni rashodi	104.509.087	88.545.327	84,73	0,39	0,33
Financijski rashodi	19.983.913	28.052.931	140,38	0,08	0,10
Rashodi po projektima EU	2.213.234	946.785	42,78	0,01	0,00
Ostali rashodi-naknada štete	12.276.768	4.352.694	35,45	0,05	0,02
Rashodi za nabavu nefin. imovine	32.402.164	40.019.670	123,51	0,12	0,15
Ukupno ostali rashodi	421.692.394	438.444.916	103,97	1,59	1,62
Ukupni rashodi - izdaci	26.526.450.572	27.094.466.464	102,14	100,00	100,00

Za zdravstvenu zaštitu osiguranika HZZO-a utrošeno je 87,63% ukupnih rashoda ili 23.744.626.543 kn, za naknade 10,75% ili 2.911.395.005 kn, a svi ostali izdaci čine 1,62% ukupnih rashoda.

U okviru ukupne zdravstvene zaštite, za zdravstvenu zaštitu koja se pokriva iz obveznog zdravstvenog osiguranja i zaštitu zdravlja na radu utrošeno je 22.717.370.658 kn ili 2,89% više, odnosno 638.955.015 kn više nego u istom razdoblju prethodne godine. U dopunskom zdravstvenom osiguranju rashodi za zdravstvenu zaštitu iznose 1.027.255.885 kn što je 19,47% manje nego u 2019.godini zbog manjeg broja izvršenih zdravstvenih usluga.

Troškovi za naknade iznose 2.911.395.005 kn i čine 10,75% ukupnih rashoda, veće su u odnosu na 2019.godinu za 5,84%, najvećim dijelom zbog povećanih troškova naknada zbog izolacije i samoizolacije vezano uz bolest COVID-19 i povećanja troškova naknada za rodiljni dopust.

Slijedom prethodno iznesenog, troškovi zdravstvene zaštite temeljem obveznog i dopunskog osiguranja, isplate naknada zbog privremene nesposobnosti za rad, kao i ostalih naknada koje proizlaze iz Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju, glavne su djelatnosti HZZO-a na koje otpada 98,38% ukupnih rashoda.

U okviru Ostalih rashoda prikazuju se rashodi za zaposlene, materijalni rashodi, financijski rashodi, rashodi za nabavu nefinancijske imovine, rashodi po EU projektima, naknada štete (odštetni zahtjevi-azbestoza), koji su u 2020. godini iskazani u ukupnom iznosu od

438.444.916 kn, veći su od istih rashoda prethodne godine za 3,97% kada su iznosili 421.692.394 kn i čine 1,62% sveukupnih rashoda.

Rashodi za zaposlene čine 63,11% ostalih izdataka i izvršeni su u iznosu od 276.527.508 kn ili za 10,48% više od rashoda prethodne godine kada su iznosili 250.307.228 kn, a čine ih bruto plaće s doprinosima na plaće, jubilarne nagrade, dar za djecu zaposlenika, otpremnine radi odlaska u mirovinu, naknade zbog bolesti zaposlenika te sukladno Kolektivnom ugovoru za djelatnosti zdravstva i zdravstvenog osiguranja povećanje osnovice i dodataka na plaće tijekom godine. Isplaćena je naknada za korištenje godišnjeg odmora i božićnica u iznosu od po 1.500 kn po zaposleniku. Zadnje povećanje osnovice za obračun bruto plaće u 2020. godini bilo je od 01. siječnja 2020.g. za 2%. Prosječan broj zaposlenih na osnovi sati rada u HZZO-u 2020. godini je 2.122 zaposlenika za koje su sredstva za bruto plaću na godišnjoj razini iznosila 229.162.622 kn, iz čega proizlazi da prosječna mjesečna bruto plaća po zaposlenom iznosi 8.999,47 kn, što je manje je od prosječne bruto plaće po zaposlenom u Republici Hrvatskoj. Naime, prema podacima kojima raspolažemo od Državnog zavoda za statistiku, prosječna bruto plaća po zaposlenom u pravnim osobama Republike Hrvatske (za razdoblje siječanj-prosinac 2020. godine) iznosi 9.216 kn. Prema kadrovskoj evidenciji broj zaposlenih u HZZO-u na dan 31.12.2020. godine bilo je 2.331 osoba (2.330 radnika i jedan dužnosnik).

U promatranom razdoblju rashodi za materijalne izdatke iznosili su 88.545.327 kn i manji su od istih izdataka u prethodnoj godini za 15,27% kada su iznosili 104.509.087 kn.

Financijski rashodi povećani su za 40,38% i iznose 28.052.931 kn, a čine ih izdaci platnog prometa i bankarske usluge, negativne tečajne razlike i zatezne kamate. Do povećanja je došlo zbog većeg iznosa negativnih tečajnih razlika vezanih uz obračun po međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju i zbog zateznih kamata po pravomoćnoj presudi kojom je HZZO morao nadoknaditi štetu i pripadajuće zatezne kamate.

Odštetni zahtjevi temeljem rješenja Povjerenstva za rješavanje odštetnih zahtjeva radnika profesionalno izloženih azbestu imenovanog od strane Vlade RH isplaćeni su u iznosu od 4.175.793 kn.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine iskazani su u iznosu od 40.019.670 kn, veći su od istih izdataka iskazanih u prethodnoj godini zbog planiranih ulaganja na građevinskim objektima (adaptacije i uređenja prostora regionalnih ureda i područnih službi Zavoda), saniranja posljedica od potresa na pojedinim lokacijama HZZO-a u Zagrebu te planirane kupnje poslovnog prostora u Zadru za potrebe stručne službe područnog ureda HZZO-a.

Pregled financijskog poslovanja HZZO-a prikazano je u priloženom tabelarnom pregledu (Tablica 1).

Tablica 1: Pokazatelji financijskog poslovanja Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje za razdoblje I. - XII. 2020. god. u kn						
Red. br.	Pokazatelji	I - XII. 2019.	I - XII. 2020.	Indeks	Struktura I.- XII.2019.	Struktura I.- XII.2020.
	PRIHODI - PRIMICI					
1	Prihodi od doprinosa	22.188.019.518	21.042.813.887	94,84	81,88	74,21
2	Prihodi od proračuna	2.600.000.000	3.769.214.996	144,97	9,59	13,29
3	Prihodi po posebnim propisima	2.291.699.194	2.451.009.246	106,95	8,46	8,65
4	Prihodi od financijske imovine (kamate)	12.529.591	7.756.756	61,91	0,05	0,03
5	Prihodi od projekata EU	2.866.674	797.177	27,81	0,01	0,00
6	Prihodi od pruženih usluga	1.303.314	1.978.297	151,79	0,00	0,01
7	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	441.467	253.178	57,35	0,00	0,00
8	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	1.896.374	3.109.964	164,00	0,01	0,01
	UKUPNI PRIHODI (1-8)	27.098.756.132	27.276.933.501	100,66	100,00	96,20
	Primici od zaduživanja	0	1.077.577.956		0,00	3,80
	Sveukupno prihodi i primici (1-9)	27.098.756.132	28.354.511.457	104,63	100,00	100,00
	RASHODI - IZDACI					
1	PRIMARNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA	4.146.876.276	4.255.343.278	102,62	15,63	15,70
	<i>Primarna zdravstvena zaštita- ugovori</i>	3.146.993.815	3.191.400.724	101,41	11,86	11,78
	<i>HMP i sanitetski prijevoz</i>	841.641.210	896.527.449	106,52	3,17	3,31
	<i>Zdravstvena njega u kući</i>	158.241.251	166.523.733	105,23	0,60	0,61
	<i>Posebna nagrada zdr.radnicima za vrijeme trajanja posebnih okolnosti</i>	0	891.372		0,00	0,00
2	LIJEKOVI NA RECEPTE	3.688.996.647	4.130.795.015	111,98	13,91	15,25
3	ORTOPEDSKI UREĐAJI I POMAGALA	844.835.748	853.589.002	101,04	3,18	3,15
	<i>Ortopedski uređaji i pomagala</i>	843.479.599	852.315.879	101,05	3,18	3,15
	<i>Inzulinske pumpe</i>	1.356.149	1.273.123	93,88	0,01	0,00
4	BOLNIČKA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA	9.438.325.607	8.782.200.150	93,05	35,58	32,41
	<i>Bolnička zdravstvena zaštita</i>	9.175.481.604	8.473.924.311	92,35	34,59	31,28
	<i>Eksplantacije u bolnicama</i>	4.929.415	3.788.076	76,85	0,02	0,01
	<i>Transplantacije u bolnicama</i>	101.190.910	104.378.936	103,15	0,38	0,39
	<i>Intervencijska kardiologija</i>	57.787.656	76.134.187	131,75	0,22	0,28
	<i>Intervencijska neurologija i neuroradiologija</i>	35.194.953	41.953.307	119,20	0,13	0,16
	<i>Medicinska oplodnja</i>	31.752.781	26.519.075	83,52	0,12	0,10
	<i>Umjetne pužnice</i>	2.986.562	0	0,00	0,01	0,00
	<i>Trošak posebnih materijala</i>	29.001.726	49.463.572	170,55	0,11	0,18
	<i>Intervencijska gastroenterologija</i>	0	1.304.086		0,00	0,00
	<i>Posebna nagrada zdr.radnicima za vrijeme trajanja posebnih okolnosti</i>	0	4.734.600		0,00	0,02
5	SPECIJALISTIČKO-KONZILIJARNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA IZVANBOLNIČKA	797.930.881	1.244.517.656	155,97	3,01	4,59
	<i>Spec. - konz. zdr.zašt.</i>	783.182.206	1.230.231.804	157,08	2,95	4,54
	<i>Pružanje toksikoloških informacija</i>	197.000	197.000	100,00	0,00	0,00
	<i>Programi vezani za zdrav.zaštitu djece i mladeži</i>	544.800	544.800	100,00	0,00	0,00
	<i>Programi vezani za unapređenje zdravstvene zaštite</i>	14.006.875	12.692.169	90,61	0,05	0,05
	<i>Posebna nagrada zdr.radnicima za vrijeme trajanja posebnih okolnosti</i>	0	851.883		0,00	0,00
6	POSEBNO SKUPI LIJEKOVI	1.913.820.039	2.219.344.031	115,96	7,21	8,19
7	OSTALA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA	665.185.904	664.047.398	99,83	2,51	2,45
	<i>Liječenje u inozemstvu za osiguranike RH</i>	323.538.127	321.619.050	99,41	1,22	1,19
	<i>Cjepivo</i>	98.742.466	122.782.671	124,35	0,37	0,45
	<i>Rano otkrivanje zloćudnih bolesti</i>	31.199.296	28.286.772	90,66	0,12	0,10
	<i>Dobrovoljno davanje krvi</i>	13.620.644	12.396.695	91,01	0,05	0,05
	<i>Hitna pomoć na državnim cestama</i>	7.656.018	6.468.657	84,49	0,03	0,02
	<i>Zdr. zašt. osoba čije prebivalište nije poznato</i>	645.869	627.560	97,17	0,00	0,00
	<i>Krv i krvni pripravci (transfuzijska medicina)</i>	173.728.814	158.844.915	91,43	0,65	0,59
	<i>Zdr.zašt. hrv.državljanina s prebivalištem u BiH</i>	16.054.670	13.021.078	81,10	0,06	0,05
8	ZDRAVSTVENA ZAŠTITA INO OSIGURANIKA U RH ZA VRIJEME PRIVREM.BORAVKA U RH	488.576.571	475.388.704	97,30	1,84	1,75
9	ZDRAVSTVENA ZAŠTITA DOPUNSKOG OSIGURANJA	1.275.566.247	1.027.255.885	80,53	4,81	3,79
10	ZDRAV.ZAŠTITA NA RADU - SPECIFIČNA ZDR. ZAŠTITA	93.867.970	92.145.424	98,16	0,35	0,34
	Ukupna zdravstvena zaštita (1-10)	23.353.981.890	23.744.626.543	101,67	88,04	87,63
11	Naknade zbog bolesti i invalidnosti	1.314.910.336	1.440.957.559	109,59	4,96	5,32
12	Rodiljne naknade - obvezni rodiljni dopust	1.011.166.499	1.101.901.449	108,97	3,81	4,07
13	Naknade plaća hrvatskim braniteljima	12.891.183	12.755.431	98,95	0,05	0,05
14	Ostale naknade	198.623.548	157.524.601	79,31	0,73	0,58
15	Specijalizacije, pripravnici i rad pod nadzorom bez specijalizacije	26.784.404	24.066.082	89,85	0,10	0,09
16	Naknade za bol. i isplate osig.-za ozlj. na radu i prof.bolesti	186.400.318	174.189.883	93,45	0,70	0,64
	Ukupno naknade (11-16)	2.750.776.288	2.911.395.005	105,84	10,37	10,75
17	Rashodi za zaposlene	250.307.228	276.527.508	110,48	0,94	1,02
18	Materijalni izdaci	104.509.087	88.545.327	84,73	0,39	0,33
19	Financijski rashodi	19.983.913	28.052.931	140,38	0,08	0,10
20	Rashodi po projektima EU	2.213.234	946.785	42,78	0,01	0,00
21	Ostali rashodi - naknada štete	12.276.768	4.352.694	35,45	0,05	0,02
22	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	32.402.164	40.019.671	123,51	0,12	0,15
	Ukupno (17-22)	421.692.394	438.444.916	103,97	1,59	1,62
	Sveukupni rashodi (1-22)	26.526.450.572	27.094.466.464	102,14	100,00	100,00
	Višak prihoda i primitaka	572.305.560	1.260.044.993	220,17		
	Manjak prihoda i primitaka - preneseni	1.232.516.395	658.233.463	53,41		
	Višak prihoda i primitaka raspoloživ u sljedećem razdoblju		601.811.530			
	Manjak prih. i prim. za pokriće u sljedećem razdoblju	660.210.835				

Tablica 2: Poslovanje dopunskog zdravstvenog osiguranja u 2020. u odnosu na 2019.godinu

	2019.	2020.	Indeks
PRIHODI			
- Prihodi po posebnim propisima - premija	833.726.068	883.908.457	106,02
- Prihodi od proračuna	520.000.000	340.000.000	65,38
-Prihodi od financijske imovine	3.550.948	1.847.813	52,04
-Prihodi od sudskih taksa, ostali prihodi	3.124.206	2.438.798	78,06
Ukupno:	1.360.401.222	1.228.195.068	90,28
RASHODI			
- Zdravstvena zaštita	1.275.566.246	1.027.255.885	80,53
-Rashodi za zaposlene	33.053.423	36.317.938	109,88
- Materijalni rashodi	22.132.758	19.616.495	88,63
-Financijski rashodi	11.590.650	12.447.858	107,40
-Ostali rashodi	139.350	0	
-Rashodi za nabavu nefinancijske imovine		5.850	
Ukupno:	1.342.482.427	1.095.644.026	81,61
Višak prihoda	17.918.795	132.551.042	

U tablici 2 iskazani su prihodi i rashodi dopunskog zdravstvenog osiguranja u 2020.godini. U okviru ukupnih prihoda, prihodi po posebnim propisima temeljem uplaćenih premija za dopunsko zdravstveno osiguranje evidentirani su u visini od 883.908.457 kn ili 6,02% više u odnosu na 2019.godinu. Potrebno je napomenuti da dopunsko zdravstveno osiguranje ne evidentira cijeli iznos obračunatih premija na stavci prihoda od premije dopunskog osiguranja, već je taj iznos umanjen za dio (u 2020.godini iznosi 553.615.300 kn) koji se doznaju obveznom zdravstvenom osiguranju na ime sudjelovanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti za osiguranike dopunskog osiguranja koji ne plaćaju 10 kn kod posjete liječniku obiteljske medicine i kod izdavanja lijeka na recepte. Isti iznos se iskazuje kao prihod i rashod samo kod obveznog zdravstvenog osiguranja, budući da obvezno i dopunsko zdravstveno osiguranje u okviru HZZO-a posluju kao jedna pravna osoba i ne mogu prihode i rashode duplirati nego se iskazuju jedanput.

Da se prihodi i rashodi ne iskazuju na prethodno spomenut način, stvarni prihodi dopunskog zdravstvenog osiguranja po posebnim propisima osnovom uplaćenih premija na dan 31.12. 2020.g. bili bi iskazani u visini 1.437.523.757 kn, a rashodi za zdravstvenu zaštitu iznosili bi 1.580.871.185 kn.

Potrebno je napomenuti da novonastala situacija nije imala utjecaja na prihode od premija dopunskog zdravstvenog osiguranja, ali na troškove zdravstvene zaštite jeste zbog manjeg broja izvršenih zdravstvenih usluga, posebice u bolničkoj zdravstvenoj zaštiti kao i zbog činjenice da trošak liječenja bolesti COVID-19 ide na teret obveznog osiguranja.

S obzirom na prethodno spomenutu situaciju, prihodi od proračuna za dopunsko osiguranje ostvareni su u manjem iznosu nego u 2019. godini. Naime, Odlukom Upravnog vijeća HZZO-a, dopunskom osiguranju doznačuje se najviše do 20% godišnjeg iznosa proračunskih transfera, tako da u 2020.godini dopunskom zdravstvenom osiguranju nije doznačen maksimalni iznos sredstava, već je doznačeno 340.000.000 kn zbog manjih troškova zdravstvene zaštite i trenutno bolje financijske situacije.

Prihodi od financijske imovine, odnosno kamata iskazani su u iznosu od 1.847.813 kn, a prihodi od sudskih taksi i ostali prihodi u iznosu od 2.438.798 kn.

Ukupna zdravstvena zaštita dopunskog zdravstvenog osiguranja manja je u odnosu na isto razdoblje prethodne godine za 19,47% i iznosi 1.027.255.885 kn, a predstavlja sudjelovanje u troškovima zdravstvene zaštite sukladno članku 19. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju. Manje izvršenje rezultat je manjeg broja obavljenih zdravstvenih usluga posebice u bolničkoj zdravstvenoj zaštiti kao rezultat strogih epidemioloških mjera, ali dijelom i odgađanje kontrolnih pregleda od samih pacijenata zbog straha od zaraze.

Rashodi za zaposlene iskazani su u iznosu od 36.317.938 kn, i veći su u odnosu na 2019.godinu zbog povećanja osnovice početkom godine, materijalni rashodi izvršeni su u iznosu od 19.616.495 kn, a financijski rashodi iznose 12.447.858 kn.

Ukupni prihodi dopunskog zdravstvenog osiguranja u 2020. godini iskazani su u iznosu od 1.228.195.068 kn, a izvršeni rashodi u iznosu od 1.095.644.026 kn. Iako su smanjeni i prihodi i rashodi u odnosu na prethodnu godinu, rashodi su ipak zbog značajnog smanjenja troškova zdravstvene zaštite više smanjeni, tako da je ostvaren višak prihoda za 132.551.042 kn.

5. ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

U 2020.godini za ukupnu zdravstvenu zaštitu izdvojeno je 23.744.626.543 kn ili 87,67% ukupnih izdataka, od čega se je za zdravstvenu zaštitu u obveznom zdravstvenom osiguranju i zaštitu zdravlja na radu utrošeno 2,86% više sredstava nego u prethodnoj godini ili 22.717.370.658 kn, a za zdravstvenu zaštitu dopunskog zdravstvenog osiguranja za 19,47% manje ili 1.027.255.885 kn.

	2019.	2020.	Indeks
- zdrav. zaštita obveznog zdrav. osiguranja i zdravstvene zaštite na radu	22.078.415.643	22.717.370.658	102,89
- zdrav. zaštita dopunskog zdrav. osiguranja	1.275.566.247	1.027.255.885	80,53
Ukupna zdravstvena zaštita	23.353.981.890	23.744.626.543	101,67

U okviru zdravstvene zaštite, na izvršenje pojedinih stavaka značajno je utjecala novonastala situacija i provođenje epidemioloških mjera u cilju sprječavanja širenja bolesti COVID-19. Naime, zdravstvene ustanove u vrijeme najstrožih mjera nisu mogle pružati sve zdravstvene usluge, već samo hitnim slučajevima. Isto tako, zbog propisanih epidemioloških mjera dnevno se prima smanjen broj pacijenata, tako da je i to jedan od razloga zbog čega je u odnosu na prethodnu godinu izvršen manji broj zdravstvenih usluga posebice u bolničkoj zdravstvenoj zaštiti i dijelom u primarnoj zdravstvenoj zaštiti. Pored redovitih sredstava temeljem ugovornih odnosa s bolnicama, Odlukama Upravnog vijeća HZZO-a u ožujku i srpnju 2020.godine, zbog novih okolnosti i problema likvidnosti kao i nemogućnosti podmirivanja dospjelih obveza prema dobavljačima za lijekove i potrošni medicinski materijal, ubrzanim povlačenjem sredstava iz proračuna, bolnicama su doznačena dodatna sredstva u ukupnom iznosu od 900.000.000 kn u cilju pravovremene i optimalne opskrbe zdravstvenog sustava lijekovima i potrošnog materijala. Pored toga, u cilju lakšeg poslovanja zdravstvenih ustanova, Odlukom Upravnog vijeća HZZO-a bolnicama se isplaćuje 100%-tni iznos mjesečnog limita (umjesto kako je ugovorom utvrđeno 90% iznosa limita, a ostatak iznosa nakon dokaza o izvršenom radu), te dodatna sredstva pojedinim bolnicama zbog povećanih troškova vezanih uz bolest COVID-19. Na taj način bolničkim zdravstvenim ustanovama sveukupno je isplaćeno gotovo 2 milijarde kuna više nego je (sukladno Pravilniku o proračunskom računovodstvu) iskazano u troškovima.

Rashodi za zdravstvenu zaštitu obveznog osiguranja i zdravstvene zaštite na radu

	2019.	2020.	Indeks	Struktura	
				2019.	2020.
Primarna zdravstvena zaštita	4.146.876.276	4.255.343.278	102,62	18,78	18,73
Lijekovi na recepte	3.688.996.647	4.130.795.015	111,98	16,71	18,18
Ortopedski uređaji i pomagala	844.835.748	853.589.002	101,04	3,83	3,76
Bolnička zdravstvena zaštita	9.438.325.607	8.782.200.150	93,05	42,75	38,66
Spec. - konzilijarna zdrav. zaštita	797.930.881	1.244.517.656	155,97	3,61	5,48
Posebno skupi lijekovi	1.913.820.039	2.219.344.031	115,96	8,67	9,77
Ostala zdravstvena zaštita	665.185.904	664.047.398	99,83	3,01	2,92
Zdrav. zaštita na radu-specifična zdravstvena zaštita	93.867.970	92.145.424	98,16	0,43	0,41
Zdravstvena zaštita ino osiguranika	488.576.571	475.388.704	97,30	2,21	2,09
Zdrav. zaštita obv. zdrav. osig. i zdravstvena zaštita na radu	22.078.415.643	22.717.370.658	102,89	100,00	100,00

Bolnička zdravstvena zaštita

Kao što je već spomenuto, zbog provođenja epidemioloških mjera vezano uz COVID-19 i manjeg broja izvršenih usluga (a time i manje ispostavljenih računa od bolnica), struktura ukupnih troškova zdravstvene zaštite se izmijenila. Tako je u okviru sredstava za zdravstvenu zaštitu na teret obveznog osiguranja, bolnička zdravstvena zaštita (bolničko liječenje i speci.-konzil. zdravstvena zaštita u bolnicama) smanjila svoj udio sa 42,75% na 38,66%. To znači da su u 2020.godini izvršeni troškovi u iznosu od 8.782.200.150 kn, što je za 656.125.457 kn ili 6,95% manje sredstava nego u istom razdoblju prethodne godine. Potrebno je još jednom naglasiti da iskazani trošak (sukladno Pravilniku o proračunskom računovodstvu) predstavlja iznos ispostavljenih računa za izvršeni rad od strane bolnica, a ne iznos doznačenih sredstava od strane HZZO-a. Razlika do punog iznosa doznačenih sredstava koje bolnice nisu mogle opravdati izvršenim radom, prikazani su kao avansno plaćanje i predstavljaju potraživanja HZZO-a. Tako za 2020.godinu HZZO potražuje od bolnica iznos od 1.947.206.010 kn, a kada se dodaju iznosi potraživanja za doznačene avanse iz ranijih godina, onda je to ukupan iznos potraživanja od 2.661.651.196 kn

U okviru troškova za aktivnost bolničke zdravstvene zaštite gotovo se cijeli iznos odnosi na „bolničke limite“ (96,49%), odnosno na maksimalne iznose sredstava za provođenje bolničke zdravstvene zaštite i specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite utvrđene ugovorom u visini od 8.473.924.311 kn. Ostatak sredstava odnosi se na izvršene zdravstvene usluge temeljem ugovora za eksplantacije, transplantacije, intervencijsku kardiologiju i neurologiju, medicinsku oplodnju, umjetne pužnice i troškove posebnih materijala u ukupnom iznosu od 308.275.839 kn. Pored spomenutih ugovora, bolnice ostvaruju prihode i temeljem ugovora vezano za

transfuzijsku medicinu, nacionalnih programa prevencije zloćudnih bolesti i sličnih programa koji su prikazani u okviru aktivnosti ostale zdravstvene zaštite. Isto tako, treba spomenuti da su troškovi za posebno skupe lijekove (prikazani kao posebna aktivnost zbog transparentnosti) izvršeni u iznosu od 2.219.344.031 kn i predstavljaju također prihode bolničkih zdravstvenih ustanova. Potrebno je napomenuti da je zdravstvenim radnicima u bolničkom sustavu temeljem Odluke o posebnom dodatku na plaće za radnike u sustavu zdravstva koji pružaju skrb pacijentima oboljelim od COVID-19 potrebno isplatiti iznos od 4.734.600 kn.

Postojeći model plaćanja usluga za provođenje bolničke i specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite temeljem Odluke Upravnog vijeća HZZO-a sastoji se od maksimalnog iznosa sredstava utvrđenog za provođenje zdravstvene zaštite osiguranim osobama HZZO-a (tzv. „limit“) i dodatnog prihoda koji se ostvaruje osnovom pokazatelja rada, a koji se provodi na slijedeći način:

- isplaćuje se mjesečno maksimalni iznos sredstava utvrđenog za provođenje zdravstvene zaštite osiguranim osobama bolničkim ustanovama u 90%-tnom iznosu, a ostatak od 10% po izvršenju zdravstvenih usluga (iznimno u 2020.godini zbog proglašenja pandemije bolnicama se isplaćivalo 100% ugovorenog maksimalnog iznosa sredstava). Pored toga, temeljem ispostavljenih računa plaćaju se ugovoreni dodatni postupci akutnim bolničkim zdravstvenim ustanovama za provođenje određenih postupaka (MR, CT, Holter EKG, UZV srca, ergometrija, operacija katarakte, UZV dojke, UZV štitnjače, gastroskopija) uz napomenu da je za svaki od navedenih postupaka utvrđen maksimalni mjesečni iznos sredstava za pojedine DTP postupke (limit za postupke).

- dodatni prihod ostvaruje se osnovom pokazatelja rada (učinkovitosti - KPI i kvalitete - QI) u bolničkim zdravstvenim ustanovama koje provode liječenje bolesnika oboljelih od akutnih bolesti u visini od najviše 3% od izvršenja, ali ne više od maksimalnog iznosa sredstava. Dodatni prihod ostvaruje se u slučaju zadovoljavanja kriterija manjeg ili istog udjela računa dijagnostičko terapijske skupine kategorije A (kompleksnosti) u odnosu na utvrđene vrijednosti prema kategoriji bolnice.

U bolničkoj zdravstvenoj zaštiti usluge liječenja akutnih bolesti plaćaju se prema dijagnostičko-terapijskim skupinama (DTS), odnosno DBL -dani bolničkog liječenja za kronične bolesti. Usporedimo li broj dana bolničkog liječenja za akutne bolesti s brojem slučajeva, može se zaključiti da prosječno trajanje bolničkog liječenja za akutne bolesti u promatranom razdoblju iznosi 6,7 dana i na istoj je razini kao u 2019. godini jer su i dani i slučajevi bolničkog liječenja smanjeni za gotovo isti postotak (prosječno 20%). Prosječno trajanje liječenja za kronične bolesti u danima ima blagi trend povećanja i u promatranom godini iznosi 21,58 dana (21,39 dana u 2019.g.).

U 2020. godini zaključeni su ugovori sa 63 bolničke zdravstvene ustanove. Prema Mreži javne zdravstvene službe broj ugovorenih akutnih postelja je 12.767, što je za 24 postelje manje nego u 2019.godini, dok je za isti broj povećan broj postelja za produženo liječenje i sada je 1.320 ugovorenih postelja. Za liječenje kroničnih bolesti ugovoreno je za 15 postelja više i sada iznosi 6.396 postelja.

Primarna zdravstvena zaštita

Troškovi primarne zdravstvene zaštite iznose 4.255.343.278 kn ili 2,62 % više u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, što čini 18,74% izdataka zdravstvene zaštite u obveznom zdravstvenom osiguranju. Sastoji se od troškova za ugovorne liječnike primarne zdravstvene zaštite u ukupnom iznosu od 3.191.400.724 kn, troškova za hitnu medicinsku pomoć i sanitetski prijevoz u iznosu od 896.527.449 kn i zdravstvenu njegu u kući u iznosu od 166.523.733 kn uz napomenu da je veće povećanje sredstava za HMP i sanitetski prijevoz (6,52%) i Zdravstvenu njegu u kući (5,23%), a za posebnu nagradu zdravstvenim djelatnicima za vrijeme trajanja posebnih okolnosti isplaćeno je 891.372 kn.

Primarna zdravstvena zaštita ugovara se za ukupno 15 djelatnosti. Za svaku djelatnost utvrđuje se godišnja vrijednost standardnog tima prema propisanim standardima vezanim uz kadrovsku strukturu tima, tehničke i prostorne standarde te ostale standarde utvrđene za obavljanje zdravstvene djelatnosti. U četiri osnovne djelatnosti PZZ- opća obiteljska medicina, zdravstvena zaštita predškolske djece, zdravstvena zaštita žena i dentalna zdravstvena zaštita (polivalentna) utvrđuje se hladni pogon i glavarina kao temeljni (fiksni) prihod ordinacije te dodatni prihod prema mogućem izvršenju dijagnostičko terapijskih postupaka (DTP), uz vrednovanje ispunjenih kriterija učinkovitosti i kvalitete te ugovorenih dodatnih mogućnosti.

Tako je u 2020. godini ugovoreno 2.325 timova opće/obiteljske medicine, 282 tima zdravstvene zaštite predškolske djece, 276 timova zdravstvene zaštite žena, 2.065 timova polivalentne dentalne zdravstvene zaštite, 157 timova u djelatnosti preventivno-odgojnih mjera za zdravstvenu zaštitu školske djece i studenata, 139 timova laboratorijske dijagnostike na PZZ razini, 870 sestara patronažne zdravstvene zaštite, 103 tima higijensko-epidemiološke zdravstvene zaštite, za zdravstvenu zaštitu mentalnog zdravlja, prevencije i izvanbolničkog liječenja ovisnosti ugovoreno je 45 timova, za djelatnost javnog zdravstva ugovoreno je 37 timova. Djelatnost hitne medicine ugovorena je s 21 županijskim Zavodom za hitnu medicinu, a ugovara se u skladu s Mrežom hitne medicine. Ugovoreno je 692 tima T1 i 205 timova T2 kao i 27 timova pripravnosti. Za pružanje zdravstvene njege u kući sklopljeni su ugovori s ugovornim partnerima za 1.252 medicinske sestre, dok je u djelatnost palijativne skrbi ugovoreno 42 koordinatora za palijativnu skrb i 33 mobilna palijativna tima. U djelatnosti medicine rada ugovoreno je 160 timova.

Prema raspoloživim podacima upisanih od strane ugovornih partnera preko aplikacije CEZIH, u ordinacijama primarne zdravstvene zaštite tijekom 2020. godine evidentirano je 50.970.155 posjeta što je manje (za 2,17%) nego u istom razdoblju 2019.godine kada je bilo 52.101.734 posjeta. Kao što je vidljivo iz tablice, najviše posjeta učinjeno je u općoj/obiteljskoj medicini i to 42.388.965 posjeta ili malo iznad prošlogodišnjeg broja. Međutim, svi drugi prirodni pokazatelji korištenja zdravstvene zaštite su manji od prošlogodišnjih zbog već poznatih okolnosti u 2020.godini.

Naturalni pokazatelji		Broj	
		2019.	2020.
Broj posjeta ordinaciji primarne zdravstvene zaštite	Opća/obiteljska medicina	42.320.409	42.388.965
	Dentalna zdravstvena zaštita	4.422.986	3.950.381
	Zdravstvena zaštita predškolske djece	2.863.376	2.500.225
	Zdravstvena zaštita žena	1.904.792	1.753.736
	Preventivno-odgojne mjere za zdravstvenu zaštitu školske djece i studenata	590.171	376.848
Ukupno broj posjeta u primarnoj zdravstvenoj zaštiti		52.101.734	50.970.155
Broj recepata		65.646.594	65.468.841
Slučajevi bolničkog liječenja:			
- akutni		567.560	453.061
- kronični (sub akutni, kronični, fizikalna)		81.149	64.605
Dani bolničkog liječenja:			
- akutni		3.798.010	3.034.097
- kronični (sub akutni, kronični, fizikalna)		1.735.660	1.394.336
Prosjek trajanja liječenja u danima za akutne bolesti		6,69	6,7
Broj ovjerenih potvrda za ortopedske uređaje i pomagala		1.228.875	1.187.830
Broj isplaćenih pomoći za novorođeno dijete		36.351	35.593
Broj isplaćenih putnih troškova		788.893	541.780

U 2020.godini izdano je 65.468.841 recepata ili za 0,27% manje, te je ovjerenio 1.187.830 potvrda za ortopedske uređaje i pomagala ili za 3,34% manje. Najviše je smanjen broj isplaćenih naloga za putne troškove (31,32% manje) vezano uz korištenje zdravstvene zaštite i u 2020.godini iznosi 541.780 naloga. Broj isplaćenih pomoći za novorođeno dijete iznosi 35.593 isplata ili za 2,09% manje nego u 2019.godini.

Lijekovi na recepte

Za lijekove na recepte utrošeno je 4.130.795.015 kn, ili 11,98% više nego u istom razdoblju prethodne godine kada su lijekovi na recepte iznosili 3.688.996.647 kn. To je očekivani porast s obzirom na to da je HZZO od 2019 godine započeo postupke izmjena statusa za brojne lijekove koji su do tada bili na Popisu posebno skupih lijekova i za čiju je primjenu bilo potrebno odobrenje Bolničkog povjerenstava. Izmjenama statusa lijeka, olakšana je njihova dostupnost. Tako je do kraja godine iz bolničkog troška prešlo u trošak lijekova na recept 18 lijekova biološke terapije, 3 lijeka za hormon rasta te 8 lijekova za liječenje multiple skleroze u 1.liniji, što je svakako utjecalo na povećanje iznosa utrošenog za financiranje lijekova na recept. Tijekom 2020. godine na liste lijekova stavljeno je ukupno 245 novih pakiranja, od čega 24 lijeka s novom djelatnom tvari u 37 pakiranja.

HZZO provodi stavljanje lijekova na liste lijekova sukladno Pravilniku o mjerilima za stavljanje lijekova na listu lijekova HZZO-a i načinu utvrđivanja cijena lijekova koje će plaćati HZZO. Tako su tijekom godine provedeni redoviti postupci usklađivanja cijena lijekova koji su već na listama lijekova kroz:

- usklađivanje cijena svih lijekova s liste lijekova s cijenama izračunatim u postupku godišnjeg izračuna cijena lijekova kojeg je proveo HALMED,

- usklađivanje cijena lijekova namijenjenih za primjenu u bolničkim zdravstvenim ustanovama

- usklađivane cijena lijekova koji se propisuju na recept HZZO-a kroz referentne terapijske skupine i podskupine (primjena liste lijekova od 25.12.2020.);

Navedenim postupcima usklađivanja postignuta je određena ušteda na troškovima za lijekove unatoč povećanju količinske potrošnje lijekova.

Posebno skupi lijekovi

Za posebno skupe lijekove utrošeno je 2.219.344.031 kn, što je 15,96% više od istih izdataka u 2019. godini kada su iznosili 1.913.820.039 kn. Ovo je stavka na kojoj potrošnja raste značajno brže nego na drugim stavkama, što je i očekivano, s obzirom na to da je sve veći broj novoregistriranih inovativnih tzv. „pametnih“ lijekova koji ciljano djeluju, koji su učinkovitiji od postojećih terapijskih opcija, a iznimno su skupi. Radi se o lijekovima koji ne samo da podižu kvalitetu života već produljuju život, bolesnici postižu stabilne remisije, akutne bolesti postaju kronične čak i izlječive.

Dodatno treba napomenuti da za sve lijekove koji se nalaze na Popisu posebno skupih lijekova HZZO ima sklopljene financijske ugovore s nositeljima odobrenja o načinu financiranja troškova lijekova. Sukladno ugovornim obvezama, nositelji odobrenja su u 2020. godini HZZO-u izvršili povrat u ukupnom iznosu od 340 mil. kn od čega je 311,5 mil. kn izvršeno direktnom uplatom novčanih sredstava na račun HZZO-a (što predstavlja porast od 70 % u odnosu na uplate 2019. godine), a 28,8 mil. kn u preračunatoj količini lijeka koja je preraspodijeljena određenim bolničkim zdravstvenim ustanovama. Isto tako, HZZO je ostvario dodatni prihod od gotovo 68 mil. kn, a odnosi se na uplate koje su nositelji odobrenja izvršili temeljem financijskih ugovora za lijekove koji su na listi lijekova, a nisu na Popisu posebno skupih lijekova te za stavljanje lijekova na listu lijekova.

S ciljem osiguranja kvalitetne zdravstvene zaštite svojim osiguranicima, HZZO je na Popis posebno skupih lijekova stavio nove, inovativne, lijekove (imunoterapiju i gensku terapiju) te proširio opseg indikacija. Tako je tijekom 2020. godine stavljeno 8 novih lijekova u 13 pakiranja te su dodane nove indikacije uz već postojeće lijekove na listi čime su se osiguranim osobama omogućile šire mogućnosti liječenja na teret sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja.

Ortopedski uređaji i pomagala

Za ortopedske uređaje i pomagala utrošeno je 853.334.258 kn, što je porast u odnosu na prethodnu godinu za 1,04% s udjelom u strukturi ukupne zdravstvene zaštite od 3,76%, od čega je za inzulinske pumpe utrošeno 1.273.123 kn (1.356.149 kn u 2019.).

U 2020. godini donesene su izmjene i dopune Pravilnika o ortopedskim i drugim pomagalima i Pravilnika o postupku stavljanja ortopedskih i drugih pomagala na osnovnu i dodatnu listu ortopedskih i drugih pomagala te određivanja cijena ortopedskih i drugih pomagala. Donošenjem spomenutog Pravilnika omogućeno je da se pomagala serijskog načina proizvodnje koja propisuje izabrani doktor, ako listama pomagala nije drugačije utvrđeno, propisuju elektroničkim putem kao elektronička isprava (E-potvrda) sukladno zakonu kojim se uređuje elektronička isprava. Navedene izmjene omogućile su i stavljanje na liste pomagala HZZO-a i pomagala koje koriste suvremene tehnologije (aplikacije na pametnim uređajima).

Uzimajući u obzir izvanredne okolnosti uzrokovane COVID-19 epidemijom, HZZO je navedenim izmjenama omogućio i lakšu dostupnost ortopedskih i drugih pomagala osiguranim osobama na način da isporuka pomagala osiguranim osobama nije isključivo na ugovorenoj lokaciji, već je ista moguća i na kućnu adresu.

Donesene su četiri Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o utvrđivanju osnovne liste ortopedskih i drugih pomagala Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje i tri Odluke o utvrđivanju Dodatne liste ortopedskih i drugih pomagala Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje.

Tijekom 2020. godine na osnovi mišljenja Povjerenstva za opća medicinsko - tehnička pomagala i Povjerenstva za ortopedska pomagala, Upravno vijeće HZZO-a donijelo je Odluku o stavljanju na Osnovnu listu ortopedskih i drugih pomagala 5 potpuno novih pomagala, a na Dodatnu listu ortopedskih i drugih pomagala HZZO-a uvrštena su 3 potpuno nova pomagala. Na liste pomagala HZZO-a stavljeno je 100 različitih modela istovrsnih pomagala, 35 modela pomagala nove generacije te su provedene 38 izmjena i dopuna standarda i indikacija/smjernica pomagala na listama pomagala HZZO-a, čime je omogućena veća dostupnost i mogućnost izbora na veliki broj suvremenih pomagala od strane osiguranih osoba kao i praćenje modernih tehnologija i stručnih preporuka koje vode poboljšanju zdravstvenog stanja osigurane osobe te pridonose efikasnijoj terapiji.

Tijekom 2020. godine ovjeren je 1.187.830 potvrda za ortopedske uređaje i pomagala, dok je u 2019. godini ovjeren 1.228.875 potvrda ili 3,34% manje. Naime, s obzirom na izvanredne okolnosti zbog bolesti COVID-19 te smanjenog propisivanja pomagala od strane bolničkih specijalista kroz razdoblje od početka ožujka do početka lipnja 2020. godine, troškovi HZZO-a na aktivnosti ortopedskih i drugih pomagala smanjeni su u odnosu na 2019. godinu, iako je u drugoj polovici 2020. godine uočen intenzivniji rast potrošnje, kao i porast potrošnje unutar pojedinih skupina pomagala (pomagala za urogenitalni sustav, obloge za rane). Također krajem 2019. i u 2020. godini sukladno Pravilniku o mjerilima za stavljanje medicinskih proizvoda na osnovnu i dodatnu listu medicinskih proizvoda HZZO-a, te mjerilima za određivanje cijena medicinskih proizvoda („Narodne novine“, broj 5/19) provedeni su postupci usklađivanja cijena za pomagala, a isti također doprinose racionalizaciji ukupnih troškova za pomagala.

Specijalističko-konzilijarna zdravstvena zaštita

Najveće povećanje troškova i promjene u strukturi unutar troškova zdravstvene zaštite zbog velikog broja testiranja, povećanog obima posla zbog praćenja potencijalno zaraženih, određivanja i provođenja epidemioloških mjera potrebnih u cilju sprječavanja širenja zaraze iskazano je na aktivnosti specijalističko – konzilijarne zdravstvene zaštite. Troškovi specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite iskazani su u iznosu od 1.244.517.657 kn i veći su 55,97% ili u nominalnom iznosu više za 446.586.775 kn u odnosu na isto razdoblje prethodne godine zbog troškova vezanih uz testiranje u zavodima za javno zdravstvo i ostalih zdravstvenih usluga vezanih uz COVID-19. Isto tako, za posebne nagrade zdravstvenim radnicima za vrijeme trajanja posebnih okolnost, u okviru specijalističko konzilijarne zdravstvene zaštite isplaćeno je 851.883 kn. Pored troškova zbog novonastalih okolnosti provodila se i redovita specijalističko-konzilijarna zdravstvena zaštita u izvanbolničkim

ordinacijama, poliklinikama i domovima zdravlja u skladu s djelatnostima utvrđenim Mrežom javne zdravstvene službe. Tu su također iskazani programi vezani za zdravstvenu zaštitu djece i mladeži i programi za unapređenje zdravstvene zaštite.

Ostala zdravstvena zaštita

Skupina troškova koju smo svrstali u aktivnost ostala zdravstvena zaštita izvršena je u ukupnom iznosu od 664.047.398 kn i gotovo je ostvarena na istoj razini kao i prethodne godine. Najznačajnija stavka su troškovi liječenja u inozemstvu koji čine gotovo polovinu ovih troškova i iznose 321.619.050 kn, a sastoje najvećim dijelom od troškova za liječenje naših osiguranika po obračunu temeljem međunarodnih ugovora u iznosu od 254.001.623 kn i troškova vezano za upućivanje osiguranika HZZO-a na liječenje u inozemstvo po Rješenju u iznosu od 67.488.936 kn. Sljedeće stavke u okviru ove aktivnosti vrijednosno značajnijeg iznosa su troškovi za transfuzijsku medicinu u iznosu od 158.844.915 kn i troškovi za nabavu cjepiva koje provodi HZJZ temeljem programa obveznog cijepljenja koji u 2020.godini iznosi 122.782.671 kn. Sve ostale stavke su izvršene u manjem obimu nego u 2019.godini.

6. NAKNADE

Ukupno isplaćene naknade i pomoći u 2020. godini iznosile su 2.911.395.005 kn, što je za 5,84% više u odnosu na isplaćene naknade u 2019. godini kada su iznosile 2.750.776.288 kn, dok u strukturi ukupnih rashoda čine 10,76%.

Naknade	2019.	2020.	Indeks 2/1	Struktura	
				2019.	2020.
0	1	2	3	4	5
Naknade zbog bolesti i invalidnosti	1.314.910.336	1.440.957.559	109,59	47,80	49,49
Rodiljne naknade – obvezni roditeljni dopust	1.011.166.499	1.101.901.449	108,97	36,76	37,85
Naknade plaća hrvatskim braniteljima	12.891.183	12.755.431	98,95	0,47	0,44
Ostale naknade	198.623.548	157.524.601	79,31	7,22	5,41
Specijalizacije, pripravnici, rad pod nadzorom doktora medicine bez specijalizacije	26.784.404	24.066.082	89,85	0,97	0,83
Naknade privremene nesposobnosti za rad zbog priznate ozljede na radu i profesionalne bolesti	186.400.318	174.189.883	93,45	6,78	5,98
Ukupno naknade:	2.750.776.288	2.911.395.005	105,84	100,00	100,00

U strukturi ukupnih naknada, najveći udio (49,49%) imaju naknade zbog bolesti i invalidnosti koje su isplaćene u iznosu od 1.440.957.559 kn ili za 9,59% većem iznosu u odnosu na 2019.

godinu. Radi se o naknadama zbog privremene nesposobnosti za rad preko 42 dana koje je HZZO isplaćuje temeljem podnesenih zahtjeva za refundaciju.

Struktura naknada privremene nesposobnosti za rad zbog bolesti i invalidnosti kao i stopa izostanaka vidljiva je u sljedećoj tablici:

	2019.		2020.		Indeks (naknada 20./19.)
	Stopa na teret HZZO-a	Naknada u kn	Stopa na teret HZZO-a	Naknada u kn	
-bolest	1,24	826.804.236	1,23	849.151.766	102,70
-izolacija	0,00	817.643	0,12	94.381.533	
-pratnja	0,00	3.343.481	0,00	2.828.152	84,59
-njega člana obitelji	0,12	95.608.066	0,11	88.489.733	92,55
-komplikacije u trudnoći	0,43	389.154.553	0,44	406.106.375	104,36
Ukupno naknade zbog bolesti i invalidnosti	1,79	1.314.910.336	1,90	1.440.957.559	109,59

U okviru prikazanih naknada, najveći udio od 58,93% čine naknade za privremenu nesposobnost zbog bolesti za koje je u 2020. godini utrošeno 849.151.766 kn, odnosno 2,7% više nego u 2019. godini. Najveći uzrok povećanja su isplaćene naknade za izolaciju zbog pandemije bolesti COVID-19 u iznosu od 94.381.533 kn kada je prosječno dnevno bilo 1.911 osoba u izolaciji (s tim da ih je u zadnjim mjesecima 2020. bilo najviše), a u 2019. godini prosječno 17 osoba. Komplikacije u trudnoći čine 28,18% ukupno isplaćenih naknada zbog bolesti i invalidnosti, a izvršene su u iznosu od 406.106.375 kn ili za 4,36% više. Potrebno je napomenuti da je za povećanje iznosa naknada zbog bolesti i komplikacija u trudnoći razlog i prosječni rast neto plaća od 2,7% (prema podacima DZS za razdoblje I.-XII.2020.).

Naknade za obvezni roditeljni dopust iskazane su u iznosu od 1.101.901.449 kn i veće su za 8,97% od isplaćenih roditeljskih naknada u 2019. godini zbog povećanog broja korisnika s većim plaćama budući da je od 1. travnja 2020. izmjenom Zakona o roditeljskim naknadama povećana naknada za roditeljski dopust nakon 180 dana koja se isplaćuje na teret Državnog proračuna. Visina naknade za obvezni roditeljni dopust na teret HZZO-a isplaćuje se u visini 100% plaće korisnice roditeljnog dopusta za prvih šest mjeseci ako to pravo koristi jedan roditelj ili prvih osam mjeseci ako to pravo koriste oba roditelja.

Naknade plaća hrvatskim braniteljima iskazane su u iznosu od 12.755.431 kn, dok su u prethodnoj godini iznosile 12.891.183 kn, odnosno manje su za 1,05%.

Ostale naknade iznose 157.524.601 kn i znatno su manje od istih u prethodnoj godini zbog strogih epidemioloških mjera, posebice u proljeće kada se nije moglo putovati između gradova. Naime, radi se o isplata osiguranicima koji imaju pravo na naknadu troškova prijevoza za korištenje zdravstvene zaštite u ugovornoj zdravstvenoj ustanovi u mjestu koje je udaljeno više od 50 kilometara od mjesta njezina prebivališta, odnosno boravka, ako potrebnu zdravstvenu zaštitu nije moguće ostvariti u bližoj ugovornoj zdravstvenoj ustanovi, odnosno ordinaciji ugovornog doktora ili kod bližeg ugovornog isporučitelja pomagala. Naknade putnih troškova vezanih uz korištenje zdravstvene zaštite smanjene su za 20,69%, što je proporcionalno smanjenju broja isplaćenih putnih naloga, što je vidljivo u tablici naturalnih pokazatelja zdravstvene zaštite. Ostale naknade čine:

	2019.	2020.	Indeks
Naknade put. troška u svezi korištenja zdrav. zaštite	184.141.950	143.362.034	77,85
Refundacija troška lijeka	2.781.869	2.673.830	96,12
Naknada putnog troška u vezi s hemodijalizom	8.921.028	9.011.205	101,01
Naknada roditelju uz dijete oboljelo od malignih bolesti	817.193	911.678	111,56
Naknada za prijevoz umrlih osoba	1.961.508	1.565.854	79,83
Ukupno:	198.623.548	157.524.601	79,31

Troškovi za specijalizacije, pripravnički staž i rad pod nadzorom doktora medicine bez specijalizacije iznosili su 24.066.082 kn, odnosno 10,15% manji u odnosu na iste u prethodnoj godini, od čega se na pripravnički staž odnosi 5.990.035 kn, specijalizacije 2.709.205 kn i rad pod nadzorom doktora medicine bez specijalizacije 15.366.842 kn.

Temeljem provedenih natječaja tijekom 2020. godine, u sustav financiranja od strane HZZO-a uvršteno je ukupno 418 doktora medicine bez specijalizacije koji rade pod nadzorom u ugovornim zdravstvenim ustanovama i kod drugih ugovornih subjekata HZZO-a i 79 pripravnika-zdravstvenih radnika od kojih je 50 doktora medicine, 9 magistara farmacije i 20 magistara medicinske biokemije i laboratorijske medicine.

Specijalizacije vezane uz Projekt usklađivanja djelatnosti obiteljske medicine s europskim standardima te Izmjenama i dopunama Projekta, u skladu s potrebama utvrđenim Mrežom javne zdravstvene službe i zdravstvenim standardima te odredbom članka 2. točke 7. Zakona o obnovi i razvoju Grada Vukovara započeti u akademskoj godini 2015./2016.godini, u 2020.godini pojavljuju se još troškovi refundacije samo za one koji su (zbog npr. roditeljskog dopusta, dugog bolovanja ili nekog drugog opravdanog razloga) privremeno „zamrznuli“ specijalističko usavršavanje.

Troškovi naknada privremene nesposobnosti za rad zbog ozljede na radu i profesionalne bolesti iznose 174.189.983 kn i manji su od istih troškova u 2019. godini za 6,55% kada su iznosile 186.400.318 kn.

Naturalni pokazatelji privremene nesposobnosti za rad

Prema podacima iz evidencija liječnika primarne zdravstvene zaštite o broju slučajeva i dana privremene nesposobnosti za rad te broja aktivnih osiguranika iz baze podataka HZZO-a, izračunava se stopa privremene nesposobnosti za rad do 42 dana. Stopa privremene nesposobnosti za rad preko 42 dana izračunava se iz doznaka–zahtjeva za refundaciju isplaćenih naknada zaprimljenih u HZZO-u u promatranom razdoblju.

Stopa privremene nesposobnosti za rad na teret poslodavca u 2020. godini iznosila je 1,70, odnosno blago je snižena u odnosu na prethodnu godinu (za 1,16%) kada je iznosila 1,72.

Stopa privremene nesposobnosti za rad na teret HZZO-a iznosi 1,90 što je 6,15% više nego u istom razdoblju 2019. godine (kada je iznosila 1,79) iz već poznatih razloga većeg broja slučajeva i dana izostanaka s posla zbog izolacije i samoizolacije, kao epidemiološke mjere za sprječavanje širenja zaraze koja se od prvog dana plaća na teret HZZO-a. U okviru stope

izostanaka s posla na teret HZZO-a, najveći udio od 64,74% čine izostanci zbog bolesti, komplikacija u trudnoći 23.16%, izolacije 6,3% i njege člana obitelji 5,79%.

Slijedom prethodno iznesenog, ukupna stopa privremene nesposobnosti za rad u 2020. godini (na teret poslodavca i na teret HZZO-a) iznosi 3,60 što znači da je veća za 2,56% u odnosu na 2019. godinu kada je iznosila 3,51.

Pregled pokazatelja privremene nesposobnosti za rad u 2020. godini u odnosu na 2019.

	2019.	2020.	Indeks 2/1
0	1	2	3
Stopa privremene nesposobnosti za rad			
- ukupno	3,51	3,60	102,56
- na teret poslodavca	1,72	1,70	98,84
- na teret HZZO-a	1,79	1,90	106,46
Dani privremene nesposobnosti za rad			
- ukupno	17.566.616	17.812.140	101,40
- na teret poslodavca	8.588.809	8.393.006	97,72
- na teret HZZO-a	8.977.807	9.419.134	104,92
Prosjek trajanja privremene nesposobnosti za rad u danima			
- ukupno	15,40	16,34	106,10
- na teret poslodavca	8,90	9,73	109,33
- na teret HZZO-a	37,70	33,26	88,22
Zaposlenici odsutni zbog privremene nesposobnosti za rad (dnevni prosjek)			
- ukupno	56.123	56.727	101,08
- na teret poslodavca	27.440	26.729	97,41
- na teret HZZO-a	28.683	29.997	104,58

Analiziramo li osnovne pokazatelje privremene nesposobnosti za rad preko 42 dana, čija se naknada isplaćuje na teret HZZO-a proizlazi da je za ukupno 283.232 slučajeva i 9.419.134 dana, prosječno trajanje privremene nesposobnosti za rad bilo 33,26 dana, što predstavlja smanjenje za 11,78% u odnosu na 2019. Naime, iako je povećan i broj slučajeva i broj dana izostanaka, znatno je više povećan broj slučajeva, što je dovelo do smanjenja prosječnog trajanja izostanaka. Prosječno trajanje privremene nesposobnosti za rad u danima na teret poslodavca povećano je za 9,33% i iznosi prosječno 9,73 dana.

Od ukupnih dana privremene nesposobnosti za rad na teret HZZO-a (9.419.134 dana) na bolest otpada 6.059.557 dana, izolaciju 600.057 dana, pratnju i njegu 566.427 dana, dok je broj izostanaka zbog komplikacija u trudnoći 2.192.447 dana. Nadalje, od 29.997 dnevno bolesnih osoba na teret HZZO-a, zbog bolesti izostaje 19.300 osoba, izolacije 1.911 osoba, njege člana obitelji i pratnje 1.804 osobe, a zbog komplikacija u trudnoći 6.982 osoba.

Broj slučajeva komplikacija u trudnoći u 2020. godini bio je 27.145, a u 2019. godini bilo je 27.273 slučaja ili 0,47% manje. Prosjek trajanja privremene nesposobnosti zbog komplikacija u trudnoći u 2019. godini iznosio je 78,92 dana, a u 2020. godini iznosi 80,77 dana.

Na teret poslodavca, dnevno izostaje s posla zbog bolesti 26.729 osoba što je 2,53% manje u odnosu na prethodnu godinu kada je izostajalo 27.440 osoba te se može zaključiti da izostaje prosječno manje osoba, ali je veći prosjek trajanja privremene nesposobnosti za rad.

Dnevno, zbog privremene nesposobnosti za rad prosječno ukupno izostaje 56.727 zaposlenika, što je 3,60% od ukupnog broja aktivnih osiguranika. Osnovni pokazatelji privremene nesposobnosti za rad po područnim službama iskazani su u sljedećem pregledu:

STOPA PRIVREMENE NESPOSOBNOSTI ZA RAD ZA I. - XII. 2020.

REGIONALNI URED PODRUČNA SLUŽBA	AKTIVNI OSIGURANICI	DANI PRIVREMENE NESPOSOBNOSTI ZA RAD			DNEVNO BOLESNI			STOPA PRIVREMENE NESPOSOBNOSTI ZA RAD		
		NA TERET PRAV. I FIZ. OSOBA	NA TERET HZZO	UKUPNO	NA TERET PRAV. I FIZ. OSOBA	NA TERET HZZO	UKUPNO	NA TERET PRAV. I FIZ. OSOBA	NA TERET HZZO	UKUPNO
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
BJELOVAR	38.068	200.270	202.889	403.159	638	646	1.284	1,67	1,70	3,37
ČAKOVEC	42.448	235.636	259.302	494.938	750	826	1.576	1,77	1,94	3,71
DUBROVNIK	47.050	174.163	243.877	418.040	555	777	1.331	1,18	1,65	2,83
GOSPIĆ	16.142	92.504	110.016	202.520	295	350	645	1,83	2,17	4,00
KARLOVAC	43.635	243.162	201.901	445.063	774	643	1.417	1,78	1,47	3,25
KOPRIVNICA	39.020	188.090	191.280	379.370	599	609	1.208	1,54	1,56	3,10
KRAPINA	52.179	325.132	328.680	653.812	1.035	1.047	2.082	1,98	2,01	3,99
OSIJEK	98.968	521.614	494.150	1.015.764	1.661	1.574	3.235	1,68	1,59	3,27
PAZIN	88.011	447.002	501.354	948.356	1.424	1.597	3.020	1,62	1,81	3,43
POŽEGA	23.527	108.338	120.881	229.219	345	385	730	1,47	1,63	3,10
RIJEKA	113.251	645.983	735.874	1.381.857	2.057	2.344	4.401	1,82	2,07	3,89
SISAK	53.675	314.619	269.895	584.514	1.002	860	1.862	1,87	1,60	3,47
SLAVONSKI BROD	46.364	217.857	243.384	461.241	694	775	1.469	1,50	1,67	3,17
SPLIT	163.357	925.861	991.038	1.916.899	2.949	3.156	6.105	1,81	1,93	3,74
ŠIBENIK	35.133	171.184	155.572	326.756	545	495	1.041	1,55	1,41	2,96
VARAŽDIN	69.673	393.083	411.586	804.669	1.252	1.311	2.563	1,80	1,88	3,68
VINKOVCI	50.582	236.101	261.921	498.022	752	834	1.586	1,49	1,65	3,14
VIROVITICA	25.521	103.670	120.502	224.172	330	384	714	1,29	1,51	2,80
ZADAR	60.550	296.387	316.676	613.063	944	1.009	1.952	1,56	1,66	3,22
ZAGREB	468.038	2.552.350	3.258.356	5.810.706	8.129	10.377	18.505	1,73	2,22	3,95
U K U P N O :	1.575.192	8.393.006	9.419.134	17.812.140	26.729	29.997	56.727	1,70	1,90	3,60

Prema uzroku izostanka s posla na teret HZZO-a evidentirani su sljedeći izostanci:

Uzrok izostanka s posla	Dnevno bolesni		Indeks	Učešće	
	2019.	2020.		2019.	2020.
Bolesti	19.763	19.300	97,65	68,90	64,34
Komplikacije u trudnoći	6.877	6.982	101,53	23,98	23,28
Izolacija	17	1.911		0,06	6,37
Pratnja i njega člana obitelji	2.026	1.804	89,04	7,06	6,01
Ukupno	28.683	29.997	104,58	100,00	100,00

Od ukupno 29.997 osoba prosječno dnevno bolesnih na teret sredstava HZZO-a, muškarci čine 37,25% ili 11.175 osoba, a 18.822 osoba ili 62,75% čine žene, uz napomenu da zbog komplikacija u trudnoći prosječno dnevno izostaje 6.982 žena.

Temeljem priznatih ozljeda na radu i profesionalnih bolesti od strane HZZO-a, evidentirano je 736.828 dana privremene nesposobnosti za rad (824.726 dana u 2019.). Prosječno dnevno izostaje 2.347 zaposlenika i stopa privremene nesposobnosti za rad iznosi 0,15 što je manje u odnosu na prethodnu godinu (0,17) zbog već spomenutih okolnosti pandemije bolesti COVID-19 i zatvaranja mnogih gospodarskih subjekata što je dovelo do smanjenja broja zahtjeva za refundaciju ozljeda na radu. Iznadprosječne stope izostanaka po ovoj osnovi su u većim industrijskim središtima kao što su Zagreb (0,19), Rijeka (0,18) te Virovitica (0,17) i Čakovec (0,17).

Kao što je već rečeno, ukupna stopa privremene nesposobnosti za rad u 2020. godini na nivou Republike Hrvatske iznosi 3,60. Po područnim službama evidentiran je raspon stope od 2,83 (PS Dubrovnik) do 4,00 (PS Gospić).

S obzirom na ukupan broj dana privremene nesposobnosti za rad i broja aktivnih osiguranika, proizlazi da je svaki zaposlenik na razini Hrvatske tijekom 2020. godine bolovao prosječno 11,31 dan (10,98 u 2019.).

Najveći broj dana privremene nesposobnosti za rad po aktivnom osiguraniku iskazan je u Područnoj službi Gospić i iznosi prosječno 12,55 dana, odnosno više od dva radna tjedna.

Prema podacima o ukupnom broju dana privremene nesposobnosti za rad na teret HZZO-a i sredstvima za refundaciju, može se zaključiti da prosječni iznos naknade po danu iznosi 152,98 kn ili mjesečno 3.977,50 kn.

Prosječni iznos troška HZZO-a po danu za komplikacije u trudnoći iznosi 185,23 kn ili 4.816 kn mjesečno.

Napominje se, da HZZO kod isplate naknade zbog privremene nesposobnosti za rad i komplikacije u trudnoći uplaćuje u II. stup za mirovinsko osiguranje za korisnika naknade.

Stopa privremene nesposobnosti za rad na teret HZZO-a u 2020. godini iznosila je 1,90 i različita je prema djelatnostima što je vidljivo iz sljedećeg pregleda:

Djelatnost		Broj aktivnih osiguranika	Dnevno bolesni	Stopa privremene nesposobnosti za rad
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	32.611	750	2,30
B	Rudarstvo i vađenje	1.084	23	2,10
C	Prerađivačka industrija	213.445	4.502	2,11
D	Opskrba električnom energijom, plinom, parom	15.259	188	1,23
E	Opskrba vodom: uklanjanje otpadnih voda, gosp. otpad.	22.658	579	2,55
F	Građevinarstvo	100.486	1.527	1,52
G	Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila	226.284	4.776	2,11
H	Prijevoz i skladištenje	69.140	1.300	1,88
I	Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluge hrane	67.100	1.167	1,74
J	Informacije i komunikacije	42.808	401	0,94
K	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	42.422	815	1,92
L	Poslovanje nekretninama	13.922	279	2,00
M	Stručne , znanstvene i tehničke djelatnosti	78.377	1.078	1,38
N	Administrativne, uslužne i pomoćne djelatnosti	44.633	705	1,58
O	Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	116.174	2.235	1,92
P	Obrazovanje	117.459	2.281	1,94
Q	Djelatnost zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	101.153	3.123	3,09
R	Umjetnost, zabava i rekreacija	28.092	481	1,71
S	Ostale uslužne djelatnosti	25.847	406	1,57
T	Djelatnosti kućanstva kao poslodavca;	1.081	39	3,63
U	Djelatnosti izvan teritorijalnih organizacija			
QQ	Nepoznata djelatnost			
I	DJELATNOSTI PO ODJELJCIMA - UKUPNO	1.360.035	26.655	1,96
-	gospodarska djelatnost obrtnici i profesionalna djelatnost (djelatnost po odjeljcima članka 7. točka 6.)	89.147	1.286	1,44
-	uposleni kod obrtnika i profesionalnih djelatnosti	110.261	2.050	1,86
-	osobe imenovane ili izabrane na stalne dužnosti u tijelima državne vlasti ili lokalne samouprave i ako za to primaju plaću (članak 7. točka 2.)	1.038	3	0,27
-	osobe s prebivalištem ili boravkom u RH zaposleni u inozemstvu kod stranog poslodavca (članak 7. točka 3.)	544	1	0,26
-	članovi uprave trgovačkih društava (članak 7. točka 4.)	690	-	-
-	Osobe koje obavljaju poljoprivrednu djelatnost kao jedino ili glavno zanimanje(članak 7. točka 8.)	6.528	1	0,01
-	svećenici i drugi vjerski službenici (članak 7. točka 9.)	1.486	1	0,10
-	osobe koje pružaju njegu i pomoć hrvatskim ratnim invalidima (članak 7. točka 20.)	417	-	-
-	osobe kojima je priznata prava na status roditelja njegovatelja prema posebnom propisu (čl. 7. točka 25.)	5.046	-	-
II	OSTALO	215.157	3.342	1,55
SVEUKUPNO		1.599.311	1.575.192	29.997

Stopa privremene nesposobnosti za rad različita je prema granama djelatnosti. Najviša stopa privremene nesposobnosti za rad na teret HZZO-a iskazana je u djelatnosti Zdravstvene zaštite i socijalne skrbi u visini od 3,09 što predstavlja porast (2,85 u 2019.g.). U ovoj djelatnosti zaposleno je prosječno 101.153 osoba, prosječno dnevno izostaje 3.124 zaposlenika uz 980.780 dana privremene nesposobnosti za rad.

U djelatnosti Opskrba vodom: uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom iskazana je stopa privremene nesposobnosti za rad od 2,55 (2,38 u 2019.), zaposleno je 22.658 osiguranika (22.982 u 2019.), a prosječno dnevno zbog bolesti izostaje 578 zaposlenika (547 u 2019.).

Još nekoliko djelatnosti (koje po broju osiguranika imaju veći udio u aktivnim osiguranicima) imaju stopu izostanaka s posla na teret HZZO-a veću od prosjeka Republike Hrvatske, kao što su prerađivačka industrija s 213.445 zaposlenih (218.850 u 2019.g.), trgovina na veliko i malo s 226.284 zaposlenih (229.969 u 2019.g.) i drugi.

Prema podacima Službe za kontrolu, ovlašteni radnici HZZO-a proveli su 6.898 redovitih i izvanrednih kontrola privremene nesposobnosti za rad (u daljnjem tekstu PNR), kao i kontrole na zahtjev poslodavca pri ugovornim subjektima HZZO-a te pritom pregledali 21.650 osiguranika i zaključili 5.309 PNR. Posebna povjerenstva za kontrolu PNR pregledala su 1.332 osiguranika i zaključila 560 PNR. Iz prethodno navedenog proizlazi da je tijekom 2020.godine sveukupno pregledano 22.982 osiguranika i zaključeno 5.896 PNR ili 26% od kontroliranih. U odnosu na 2019.godinu pregledano je 7.014 više osiguranika i zaključeno je 361 manje PNR.

7. OBVEZE

Teži uvjeti poslovanja zbog izvanrednih okolnosti u 2020. godini odrazili su se i na stanje ukupnih i dospjelih obveza HZZO-a. Tako su na dan 31.12.2020. godine ukupne obveze iskazane u iznosu od 4.177.189.828 kn od čega su dospjele obveze 657.137.593 kn ili 15,73% ukupnih obveza i nedospjele 3.520.052.235 kn ili 84,27%. Usporedbom ukupnih i dospjelih obveza na kraju 2020. godine s istim obvezama na početku godine, dospjele obveze povećane su za 539.404.491 kn, a ukupne za 2.114.421.960 kn.

Pregled dospjelih obveza

Dospjele obveze	31.12.2019.	31.12.2020.	Razlika
0	1	2	3
Zdravstvena zaštita obveznog zdravstvenog osiguranja	107.320.626	440.103.001	332.782.375
Zdravstvena zaštita dopunskog zdravstvenog osiguranja	1.223.866	232.946	-990.920
Novčane naknade	2.534.567	202.557.852	200.023.285
Stručna služba	6.654.043	14.243.794	7.589.751
Ukupno:	117.733.102	657.137.593	539.404.491

U strukturi dospjelih obveza na dan 31.12.2020.godine, najveći dio čine dospjele obveze za zdravstvenu zaštitu i to u obveznom zdravstvenom osiguranju 440.103.001 kn, a u dopunskom zdravstvenom osiguranju 232.946 kn, što čini 67,01% svih dospjelih obveza. Obveze za novčane naknade povećane su za 200.023.285 kn i iznose 202.557.852 kn (30,82% dospjelih obveza), a u najvećem dijelu odnosi se na dospjele obveze za refundaciju naknada zbog izostanaka s posla za korisnike državnog proračuna (192.663.429 kn).

U okviru dospjelih obveza za zdravstvenu zaštitu u obveznom zdravstvenom osiguranju (440.103.001 kn) najveći dio čine dospjele obveze za lijekove na recepte u iznosu od 400.804.465 kn (na kraju 2019.g. 82.448.179 kn) što je uz povećanje obveza za naknade glavni uzrok povećanja dospjelih obveza na kraju 2020.godine.

U strukturi nedospjelih obveza, pored obveza za lijekove na recepte, ostalu zdravstvenu zaštitu i naknade, najveća pojedinačna obveza odnosi se na beskamatni zajam u iznosu od 1.077.577.956 kn. Naime, Ministarstvo financija odobrilo je HZZO-u beskamatni zajam kao kompenzacijsku mjeru za mjere pomoći gospodarstvenicima kojima je, između ostalih pomoći, odgođeno plaćanje doprinosa. Ukupno primljeni zajam tijekom 2020. godine iznosio je 1.463.309.896 kn, a od mjeseca kolovoza do kraja godine s računa HZZO-a vraćeno je 385.731.941 kn. Ostatak beskamatnog zajma HZZO ima obvezu vraćanja u narednom razdoblju.

8. POTRAŽIVANJA

Ukupna potraživanja HZZO-a na dan 31. prosinca 2020. godine iskazana su u iznosu od 8.572.772.035 kn, a ispravak vrijednosti potraživanja u iznosu od 3.635.075.858 kn.

Iznosi u kn

I.	
- potraživanja za doprinose	3.320.457.005
- potraživanja od zaposlenih	4.758
- jamčevni polozi	3.651
- potraživanja za više plaćene poreze i doprinose	357.205
- predujmovi ZU u INO, bolnicama, imunološki i potr. od ostalih ZU	2.778.704.326
- dionice i udjeli u glavnici trg. društava izvan javnog sektora	43.801.010
- potraživanja za pomoći od izvanproračunskih korisnika	5.505
- potraživanja za prihode od financijske imovine	11.630.828
- potraživanja za prihode od nefinancijske imovine	15.878
- potraživanja za premiju po policama osiguranja DZO	1.553.925.350
- potraživanja od OAO	0
- potraživanja za premiju po policama osiguranja DZO-utužena	198.716.262
- potraživanja za sufinanciranje cijene usluge, participacije i sl.	6.424.340
- potraživanja od INO po obračunu	514.896.671
- potraživanja za regresne postupke	20.362.944
- potraživanja za regresne postupke – utužena	61.238.412
- potraživanja od osiguranika za više plaćene novčane naknade	4.317.537
- potraživanja od osiguranika za više plaćene nov. naknade – utužena	9.582.251
- potraživanja za sudske takse	5.891.449
- potraživanja za sastavljanje lijekova na listu Zavoda, za rabat na lijek iz osnovne liste lijekova Zavoda	36.613.587
- potraživanja za više plaćene posebno skupe lijekove - utužena	0
- potraživanja za ostale nespomenute prihode	1.290.881
- potraživanja za ostale nespomenute prihode – utužena	1.047.888
- potraživanja za prihode od pruženih usluga	283.683
- potraživanja za prihode prorač. korisnika uplaćene u proračun	0
- potraživanja za kazne i upravne mjere	2.064.737
- potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	1.135.877
II.	
- ispravak vrijednosti potraživanja	3.635.075.858

Spomenut ćemo samo nekoliko najvećih potraživanja:

Potraživanja za doprinose iskazane su u iznosu od 3 320.457.005 kn. Potraživanja za premiju po policama dopunskog zdravstvenog osiguranja iskazana su u iznosu od 1.553.925.350 kn, a utuženi iznos potraživanja za premiju DZO iznosi 198.716.262 kn. Potraživanja za prihode za posebne namjene najvećim dijelom odnosi se na potraživanja od INO osiguranja po obračunu u iznosu od 514.896.671 kn. Potraživanja za dane predujmove bolničkim zdravstvenim ustanovama i potraživanja za ostale zdravstvene ustanove iskazane su u iznosu od 2.778.704.326 kn.

Ispravak vrijednosti potraživanja za sporno naplativa dugovanja iznosi 3.635.075.858 kn, od čega se najveći dio odnosi na ispravak vrijednosti za sporno naplative doprinose (2.748.480.780 kn), a knjiženo je temeljem izvještaja Porezne uprave o stanju sporno naplativih dugovanja poreznih obveznika na dan 31. prosinca 2020. godine (Porezna uprava vodi analitiku potraživanja za doprinose).

8. FINANCIJSKI REZULTAT

Iz prikazanih financijskih pokazatelja proizlazi za je Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje u razdoblju siječanj-prosinac 2020. godine ostvario ukupne prihode i primitke u iznosu od 28.354.511.457 kn i zaprimio račune u ukupnom iznosu od 27.094.466.464 kn, temeljem čega je ostvaren višak prihoda u iznosu od 1.260.044.993 kn. Ovaj financijski rezultat predstavlja rezultat poslovanja obveznog i dopunskog zdravstvenog osiguranja, od čega se na dopunsko osiguranje odnosi 132.551.042 kn. Ostvareni višak prihoda sastoji se od viška prihoda redovnog poslovanja i nefinancijske imovine u iznosu od 182.467.037 kn te primitaka od financijske imovine i zaduživanja u iznosu od 1.077.577.956 kn (sukladno Pravilniku o proračunskom računovodstvu). Višak prihoda raspoređuje se na preneseni manjak prihoda iz prethodnih godina koji iznosi 658.233.463 kn, iz čega proizlazi preneseni višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju u iznosu od 601.811.530 kn.

Slijedom prethodno iznesenog, sukladno Pravilniku o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, prikazan višak prihoda s obzirom na modificirani način prikazivanja poslovnih događaja predstavlja razliku između naplaćenih prihoda i zaprimljenih računa u 2020.godini te ne prikazuje stvarno doznačena sredstva od strane HZZO-a za zdravstvenu zaštitu bolničkim zdravstvenim ustanovama. S obzirom na to da većina bolničkih zdravstvenih ustanova nisu ispostavile dovoljno računa za izvršeni rad (čime bi mogli pokriti doznačene avanse za redovna i dodatna sredstva tijekom godine), HZZO nije mogao sva doznačena sredstva prikazati kao trošak i financijski rezultat iskazan po modificiranom načelu ne prikazuje stvarno utrošena sredstva kao što je to po gotovinskom načelu.

9. USPOREDBA FINANCIJSKOG PLANA S IZVRŠENJEM U 2020. GODINI

Sukladno Smjernicama ekonomske i fiskalne politike usvojene od Vlade RH i dostavljenim Uputama za izradu prijedloga državnog proračuna Republike Hrvatske za razdoblje 2020.-2022. godine od Ministarstva financija, izrađen je financijski plan HZZO-a za 2020. godinu i projekcije za 2021. i 2022. godinu (NN117/19). Tijekom godine, zbog već spomenutih okolnosti smanjenja gospodarskih aktivnosti i poteškoća u ostvarivanju prihoda od doprinosa, već u svibnju donesena je prva izmjena i dopuna plana HZZO-a za 2020.g. (NN 58/20) u kojoj je procijenjeno smanjenje očekivanih prihoda od doprinosa za 2 milijarde kuna, a za isti iznos Ministarstvo financija je temeljem Zakona o dopuni zakona o izvršavanju državnog proračuna (NN42/20) i Napatka o načinu isplate beskamratnog zajma za premošćivanje situacije nastale zbog različite dinamike priljeva sredstava uslijed odgode ili oslobođenja plaćanja doprinosa

(NN46/20) odobrio beskamatni zajam kako bi se HZZO-u omogućilo redovito izvršavanje ugovornih obveza za zdravstvenu zaštitu i refundaciju naknada zbog privremene nesposobnosti za rad. U drugoj izmjeni i dopuni plana za 2020.godinu (NN124/20) povećan je iznos prihoda od proračuna 500 mil kuna za podmirenje dospjelih obveza prema ljekarnama i smanjen planiran iznos zajma od državnog proračuna na 1 milijardu kn, s obzirom na to da je od ukupnog iznosa primljenog zajma (1,463 mlrd.kn) tijekom godine vraćen dio, a preostali dio zajma se na kraju godine evidentira na primicima od zaduživanja.

Prema tekućem financijskom planu za 2020.godinu, ukupno planirani prihodi iznosili su 26.586.102.000 kn, a primici od financijske imovine i zaduživanja 1.000.000.000 kn. Ukupnim приходima i primicima planirano je pokriće rashoda u iznosu od 27.586.102.000 kn.

U promatranom razdoblju, plaćeni troškovi za zdravstvenu zaštitu obveznog i dopunskog zdravstvenog osiguranja, naknada te za rad stručnih službi izvršeni su u ukupnom iznosu od 28.059.430.809 kn, što je 1,72 % više od planiranih sredstava zbog dodatnih prihoda doznačenih od proračuna na kraju godine preraspodjelom unutar državnog proračuna u iznosu od 669.214.996 kn za podmirenje obveza nastalih kao posljedica pandemije bolesti COVID-19. Plaćanja su vršena prema redosljedu dospjeća obveza i ugovorenim rokovima plaćanja, što znači da su se podmirile prenesene obveze iz 2019. godine, te tekuće obveze u 2020. godini sukladno raspoloživim sredstvima u novonastalim okolnostima.

TABLICA 5. Izvršenje financijskog plana HZZO-a za 2020. godinu (prema novčanom tijeku)

Šifra		Plan HZZO-a za 2020.	Izvršenje po novčanom tijeku za 2020.	Indeks
	HRVATSKI ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE	27.586.102.000	28.059.430.809	101,72
	UKUPNO ZDRAVSTVENA ZAŠTITA	24.261.047.303	24.867.869.502	102,50
	ZDRAVSTVENA ZAŠTITA OBVEZNOG ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA I ZAŠTITA ZDRAVLJA NA RADU	23.314.787.303	23.828.176.528	102,20
A600000	PRIMARNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA	4.310.000.000	4.264.769.182	98,95
A600001	LIJEKOVI NA RECEPTE	3.700.000.000	3.738.666.894	101,05
A600002	ORTOPEDSKI UREĐAJI I POMAGALA	945.000.000	853.670.970	90,34
A600003	BOLNIČKA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA	10.200.000.000	10.770.046.722	105,59
A600004	SPECIJALISTIČKO-KONZILIJARNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA	940.506.303	1.130.748.335	120,30
A600005	POSEBNO SKUPI LIJEKOVI	2.050.000.000	1.940.321.966	94,65
A600006	OSTALA ZDRAVSTVNA ZAŠTITA	674.281.000	580.182.918	86,04
A600007	ZDRAVSTVENA ZAŠTITA NA RADU- SPECIFIČNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA	95.000.000	96.293.206	101,36
A600008	LIJEČENJE INO OSIGURANIKA U RH	400.000.000	453.476.335	113,37
A600019	ZDRAVSTVSTVENA ZAŠTITA DOBROVOLJNOG ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA	946.260.000	1.039.692.974	109,87
	NAKNADE	2.815.710.500	2.739.720.814	97,30
A600009	NAKNADE PLAĆE ZBOG PRIVREMENE NESPOSOBNOSTI ZA RAD	1.336.210.500	1.294.910.826	96,91
A600010	NAKNADE BRANITELJIMA	12.500.000	10.269.556	82,16
A600011	NAKNADE ZA REDOVNI RODILJNI DOPUST	1.050.000.000	1.101.806.548	104,93
A600012	OSTALE ISPLATE OSIGURANICIMA	175.700.000	156.277.175	88,95
A600013	PRIPRAVNIČKI STAŽ ZA ZDRAVSTVENE DJELATNIKE	5.000.000	6.473.265	129,47
A600014	RAD POD NADZOROM DOKTORA MEDICINE BEZ SPECIJALIZACIJE	40.000.000	14.851.293	37,13
A600015	SPECIJALIZACIJE	2.800.000	3.017.274	107,76
A600017	NAKNADE PLAĆA PRIVREMENE NESPOSOBNOSTI ZA RAD ZBOG PRIZNATE OZLJEDE NA RADU I PROFESIONALNE BOLESTI	180.000.000	148.009.775	82,23
A600018	NAKNADA ŠTETE- PROFESIONALNE BOLESTI	13.500.000	4.105.102	30,41
	RASHOD STRUČNIH SLUŽBI	508.724.697	450.897.088	88,63
A600008	ADMINISTRACIJA I UPRAVLJANJE OBVEZNYM ZDRAVSTVENIM OSIGURANJEM	378.754.697	336.379.974	88,81
K600000	RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	58.400.000	53.942.508	92,37
A600020	ADMINISTRACIJA I UPRAVLJANJE DZO	71.170.000	60.568.756	85,10
K600001	RASHODI ZA NABAVU NEFINA. IMOVINE DOBROVOLJNOG ZDR. OSIGURANJA	400.000	5.850	1,46
6002	PROJEKTI EU	619.500	943.405	152,28

10. ZAKLJUČAK

- U 2020.godini zbog već spomenutih okolnosti pandemije bolesti COVID-19 i smanjenja gospodarskih aktivnosti, posebice u pojedinim mjesecima tijekom godine, došlo je do značajnih promjena u strukturi ukupnih prihoda HZZO-a. Znatno je smanjen udio prihoda od doprinosa i povećan udio prihoda od proračuna zbog dodatnih sredstava bolnicama i HZZO-u za podmirenje obveza prema ljekarnama i povećanih troškova vezano uz bolest COVID-19. U strukturi prihoda, novi prihod su primici od zaduživanja (beskamatni zajam) koje je odobrilo Ministarstvo financija kao kompenzacijsku mjeru zbog provođenja mjera pomoći gospodarstvenicima koje su za posljedicu imale smanjenje prihoda od doprinosa za zdravstveno osiguranje. Tijekom godine donesene su dvije izmjene i dopune plana (NN 58/20 i NN 124/20) u cilju omogućavanja redovitog plaćanja obveza HZZO-a prema ugovornim subjektima, a time i funkcioniranja zdravstvenog sustava.

Ukupni prihodi i primici ostvareni su u iznosu od 28.354.511.457 kn, od čega su prihodi od doprinosa ostvareni u iznosu od 21.042.813.883 kn, što je u nominalnom iznosu manje za 1.145.205.631 kn ili 5,16% od izvršenja u 2019.godini. Prihodi od proračuna veći su za 1.169.214.996 kn ili za 44,97% i iznose 3.769.214.996 kn. Prihodi po posebnim propisima veći su za 6,95% i iznose 2.451.009.246 kn, a primici od beskamatnog zajma iznose 1.077.577.956 kn.

Ostvarenim prihodima pokriveni su troškovi zdravstvene zaštite na teret obveznog osiguranja u iznosu od 22.717.370.658 kn, na teret dopunskog osiguranja u iznosu od 1.027.255.885 kn, za troškove naknada 2.911.395.005 kn i na troškove stručne službe 438.444.916 kn.

Pored redovitih mjesečnih sredstava temeljem ugovornih odnosa s bolnicama koje su Odlukom Upravnog vijeća HZZO-a zbog otežanih okolnosti poslovanja doznačavana u 100%-tnom iznosu (umjesto 90% kako je ugovorom utvrđeno, a ostatak iznosa nakon dokaza o izvršenom radu), te dodatna sredstva pojedinim bolnicama zbog povećanih troškova vezanih uz bolest COVID-19, odlukama Upravnog vijeća HZZO-a u ožujku i srpnju 2020. godine zbog novih okolnosti i problema likvidnosti bolnicama je doznačeno dodatnih 900 milijuna kn ubrzanim povlačenjem sredstava iz proračuna za podmirivanje dospjelih obveza prema dobavljačima za lijekove i potrošni medicinski materijal. Sve prethodno spomenuto dovelo je do kašnjenja u plaćanju lijekova na recepte što je većim dijelom na kraju godine podmireno zbog povećanja prihoda od proračuna u zadnjoj izmjeni i dopuni plana HZZO-a i dodatnim sredstvima doznačenim preraspodjelom unutar Državnog proračuna Republike Hrvatske.

Kroz prethodno spomenuta plaćanja, bolničkim zdravstvenim ustanovama isplaćeno je 2 milijarde kuna više sredstava nego je (sukladno Pravilniku o proračunskom računovodstvu) iskazano u troškovima zbog nemogućnosti bolnica da ukupno dobivena sredstva opravdaju izvršenim zdravstvenim uslugama. Najveće povećanje troškova i promjene u strukturi unutar troškova zdravstvene zaštite zbog velikog broja testiranja i ostalih troškova iskazano je u okviru specijalističko – konzilijarne zdravstvene zaštite čiji su troškovi povećani za 55,97% u odnosu na troškove u 2019.godini. Potrebno je spomenuti da se u okviru ukupnih troškova zdravstvene zaštite na troškove vezano uz COVID-19 odnosi gotovo 1,1 milijarda kuna, za troškove naknada zbog izolacije 94 milijuna kuna, za nabavu lijeka Veklury (remdesivir) sukladno potrebama zdravstvenih ustanova za liječenje oboljelih od COVID-19 kojima je potrebna potpora terapijom kisika 41 milijun kuna za 2020.godinu i dr.

U okviru ukupnih troškova naknada, povećani su troškovi za naknade zbog privremene nesposobnosti za rad zbog većih troškova naknada za izolaciju i rodiljnih naknada za obvezni rodiljni dopust.

Iz prethodno opisanih financijskih pokazatelja proizlazi da je HZZO u 2020. godini uz ostvarene prihode i primitke od zaduživanja u ukupnom iznosu od 28.354.511.457 kn i ispostavljenih računa zdravstvenih ustanova za izvršene usluge te troškova naknada i stručne službe u ukupnom iznosu od 27.094.466.464 kn ostvario višak prihoda od 1.260.044.993 kn (od čega se na dopunsko osiguranje odnosi višak prihoda od 132.551.042 kn). Ostvareni višak prihoda sastoji se od viška prihoda redovnog poslovanja i nefinancijske imovine u iznosu od 182.467.037 kn te primitaka od financijske imovine i zaduživanja u iznosu od 1.077.577.956 kn.

- Prema podacima iz baze osiguranika HZZO-a, u 2020. godini nastavlja se trend smanjenja prosječnog broja ukupnih osiguranika, ali i broja aktivnih osiguranika (nakon višegodišnjeg trenda povećanja) zbog novonastale situacije i smanjenja gospodarskih aktivnosti. Međutim, zahvaljujući mjerama usmjerenim na očuvanje radnih mjesta kao i nešto boljoj turističkoj sezoni od očekivane u postojećim uvjetima, došlo je do manjeg smanjenja zaposlenih nego što bi to bilo bez poduzetih mjera. Tako je u 2020. godini evidentirano prosječno 4.161.628 osiguranika ili za 27.030 osoba manje nego u prethodnoj godini. Prosječan broj aktivnih osiguranika manji je za 1,51%, odnosno evidentirano je 1.575.192 zaposlenih što je za 24.119 osoba manje.

- Iako je tijekom godine došlo do smanjenja ukupne stope privremene nesposobnosti za rad, pogoršanjem epidemiološke situacije krajem godine, dolazi do blagog povećanja ukupne stope privremene nesposobnosti za rad na godišnjoj razini. Tako je u 2020. godini zabilježena ukupna stopa 3,60 u okviru koje se veće povećanje odnosi na izostanke s posla na teret HZZO-a (s 1,79 na 1,90) zbog povećanog broja izostanaka zbog izolacije, dok je stopa privremene nesposobnosti za rad na teret poslodavca smanjena (s 1,72 na 1,70). Zbog bolesti na teret poslodavca dnevno izostaje 26.729 osoba (27.440 u 2019.), a na teret HZZO-a prosječno izostaje 29.997 osoba od kojih zbog bolesti 19.300 osoba (19.763 u 2019.g.), komplikacija u trudnoći 6.982 osoba (6.877 u 2019.g.), izolacije 1.911 osoba (17 u 2019.g.), te pratnje i njege člana obitelji 1.804 osoba (2026 u 2019.g.) Stopa privremene nesposobnosti za rad zbog ozljede na radu i profesionalnih bolesti u 2020. godini smanjena je i iznosi 0,15.

- Teži uvjeti poslovanja zbog izvanrednih okolnosti u 2020. godini odrazili su se i na stanje ukupnih i dospjelih obveza HZZO-a. Tako su na dan 31.12.2020. godine ukupne obveze iskazane u iznosu od 4.177.189.828 kn od čega su dospjele obveze 657.137.593 kn ili 15,73% ukupnih obveza i nedospjele 3.520.052.235 kn ili 84,27%. Usporedbom ukupnih i dospjelih obveza na kraju 2020. godine s istim obvezama na početku godine, dospjele obveze povećane su za 539.404.491 kn, a ukupne za 2.114.421.960 kn. U strukturi dospjelih obveza najveća stavka odnosi se na obveze za lijekove na recepte i naknade zbog privremene nesposobnosti za rad za korisnike državnog proračuna. U strukturi nedospjelih obveza, najveća pojedinačna obveza odnosi se na beskamatni zajam u iznosu od 1.077.577.956 kn koji HZZO ima obvezu vratiti kroz naredne tri godine.